

MAGYAR LÁNYOK

T. „Otthon” Írók és Hírlapírók Köre
HUNGARIA BUDAPEST
VII., Erzsébet-körút 9—11.

Igazgató és felelős szerkesztő:
dr. Paál Árpád

Laptulajdonos: **SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R.-T.**
Törv. lapjelszám:
Trib. Bihor III. Nr. ord. 11/11 Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr. Gyártás Elemér**

II. Károly király a tengerészeti ünnepség alkalmával nevet adott egy tengerjáró hajónak

Nagy fénnel ülték meg a tengerészeti ünnepséget

Constantából jelentik: A királyi családot s az egész nemzetet ért mélyeségű gyász miatt augusztus 15. helyett szeptember 8-án tartották meg a „tengerészek napját” Constantában. Ezen a napon a háború alatt hősi halált halt 370 tengerészről való megemlékezésen kívül lezajlott a *Transzilvánia* nevű óceánjáró megkeresztelése is. Az ünnepség alkalmából zászló díszbe öltözött Constanta városa s így várta Ófelsége különvonatát, amely 7 óra 30 perckor érkezett be a kikötőben levő királyi pályaudvarra, amely előtt ott horgonyozott II. Károly király jachtja, a festőien szép: *Luceafarul*.

Az ünnepség pontban 8 órakor kezdődött. A zászlódíszbe öltözött *Ferdinand* csatahajó leadta az előírt tiszteletet, a legfelsőbb hadúr előtt, majd a *Transzilvánia* óceánjáró és a *Constanta* hajók — fedélzetükön a meghívott előkelőségekkel szintén kifutottak a nyílt tengerre. A hivatalos fogadtatás után a *Luceafarul* is kifutott a nyílt tengerre és fogadta az egész flotta tiszteletét felvonulását.

A *Luceafarul* fedélzetén a 370 elhunyt tengerész lelkiüdvéért Istentiszteletet tartottak. Egy percig ekkor megálltak a motorok, valamennyi hajóról virágkoszorúkat dobtak a tengerbe. A haditengerészet parancsnoka mondott ezután emlékbeszédet s átnyújtotta Ófelségének a Mária királyné torpedóromboló ezüsthől készült kicsinyített mását. Tíznegy-óra után került sor a *Transzilvánia* óceánjáró és két motoros mentőhajó felszentelésére.

A *Transzilvánia* modern hajó, amely a Fekete és a Földközi tengeren a Constanta—Istanbul—Beyruth—Haifa—Alexandria vonalon fogja a személyszállító forgalmat lebonyolítani. A hajó 6672 tonnás és 40 kilométeres átlag sebességre képes. Nyolcvan elsőosztályú, 100 másodosztályú és 230 harmadosztályú utast fogad be a *Transzilvánia*, amelynek ezenkívül luxuslakosztályai és két hiperluxus lakosztálya is van.

A keresztelő ünnepség, amelybe bevonták a *Transzilvánia* kívül a *Pescarusul* és *Albatros* nevű naszádokat is, istentisztelettel vette kezdetét, majd Paul Teodorescu tábornok tengerészetiügyi miniszter olvasta fel a következő keresztelő levelet:

— Mi II. Károly, Isten kegyelméből és a nemzet akaratából Románia királya ma, 1938. augusztus hónap 15-iki napján és uralkodásom nyolcadik évében az egyházi áldás után én magam kereszteltem meg új utasszállító hajómat *Transzilvánia* névvel, a lelki kapocs szimbólumaként, a Maros és a három Körös völgyében lakó románok között egyrészt, a Duna, a Prut völgyében és a Fekete tenger partján lakó

románok között másrészt. Tengerészeimre bízom a szép *Transzilvánia* hajót, hogy vigyék azt tengereken és óceánokon tula, hirdelve az egész világnak, hogy az összes románok közötti lelki kapcsolat szent és örök.

Ezután Mitita Constantinescu nemzetgazdasági miniszter olvasta fel a *Pescarusul* és *Albatrosul* hajók keresztlevelét, majd az ural-

Ófelsége II. Károly király

kodó hagyományos szokás szerint pezsgős üveget tört el a hajókon.

Teodorescu tábornok és Mitita Constantinescu beszédei után frissítőket szolgáltak fel a *Transzilvánia* fedélzetén, majd délután ügy órákor a mamaiai tavon uszó és hajóverseny volt.

II. Károly király és Mihály nagyvajda, akik a tengerészet napjának keretében résztvettek a „*Pescarusul*”, az „*Albatros*” és a „*Transzilvánia*” nevű új román hajók felavatásán, visszatértek Sinaiába. Hasonlóképpen visszatértek Bucurestibe a kormány tagjai, akik jelen voltak a constantai tengerészeti ünnepen.

Időjárás

A bucuresti időjárásutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Déli szél, szombaton már zivatarok, egy-két nap múlva lehűlés.

Az olasz zsidótörvény

Berlin, szeptember havában.

(S. I.) — A német sajtó ünnepli Mussolinit és a fasiszta Olaszországot: az olasz zsidó törvények itt mindenki szemében a német út követését jelentik. A nemzeti szocializmus sok mindent tanult a nála idősebb fasizmustól: módszereket, külső formákat, politikai gondolatokat. Most elégtételt éreznek a németek, hogy a fasio is tanul a nemzeti szocialista Németországtól.

Mindazonáltal az olasz zsidó-törvények itt is meglepetést keltettek, mint mindenütt a világon. Meglehetősen váratlanul és hirtelenül jöttek. Napok óta olvashatjuk a magyarázatokat a világ minden nyelvén. Egyik sem olyan azonban, mely ésszerű képet tudna adni az olasz fordulat igazi rugóiról.

A nagypolitikában a mérlegelés és megfontolás a legfőbb törvény. Schol sem tesz olyan hideg nyugalommal és tiszta fejvel mérlegre az érveket és ellenérveket, melyek az elhatározások mellett és ellen szólnak, meg a hasznokat és károkat, melyek a nyomukban járhatnak, mint a kancelláriák hallgatag, süppedékes szobáiban, hol a külügyi döntések megszületnek.

Az olasz zsidó-törvények pedig elsősorban külpolitikát szolgálnak. Ezt a magyarázatot a hivatalos közlemények is az első helyre állítják.

E magyarázat szerint azonban ez az intézkedés csupán megtorlás volna. A fasiszta-ellenes világmozgalomnak élén valóban mindeütt ott vannak a zsidók. Eleven kovászai ennek a mozgalomnak és felettébb hasznos munkásai: sajtóságos elszórodottságuk és társadalmi rétegződésük abba a helyzetbe hozza őket, hogy senki annyi alkalmas hírnagyot és hangzatos érvert a fasiszta gondolatok ellen összehordani, megfelelő helyekre eljuttatni és felhozni nem tud, mint éppen ők. Ez a csodálatos egyértelműség azonban távolról sem kiolthatatlan faji tulajdonság ebben a népből, hanem egyszerűen természetellenes helyzetüknek kényszerű következménye: Palesztinában, hol ők akarnak egészséges és természetes népi munkatársadalmat maguknak megszervezni. Ugyancsak erősen fasiszták. Nemcsak Jabotinszky, aki nyíltan az, hanem az egész palesztinai közhangulat. Európa államaiban is fasiszta hurokat pengetnek, amikor a palesztinai kérdés megoldásáról van szó.

Ha azonban csupán megtorlás volna s nem takarna építő célokat, több kárral járna, mint haszonnal. Az európai zsidókat nemhogy vissza nem fogja tartani a fasisztaellenes törekvések támogatásától, hanem ellenkezőleg utat fog nyitni a nyílt támadások megindítására. Annak a kacérkodásnak, mit bizonyos zsidó körök a németek rovására az olasz fasio felé ütnek, semmi értelme és jelentősége nem lesz a jövőben. Már meg is szűnt ez, mintha villámcsapás érte volna és elhallgattak azok az óvatos érvelések is, melyek az európai demokrácia viharos berkeiből utakat kerestek a fasiszta népközösségek újszerű, szilárd és fellendülő gondolatvilága és gazdasági valóságai felé.

De nem kielégítő a belpolitikai érvek sem. A nem kívánatos zsidóbevándorlás megakadályozására nem szükséges faji alapra helyezkedni. Ezt el lehet intézni egyszerű kormány-

zati intézkedésekkel, melyekhez semmiféle tudományos indokolás nem szükséges. Annál kevésbé, mert hiszen ma már valamennyi európai állam — a legdemokratikusabb híreik is — élnek ezzel a jogukkal. Hasonlóképpen nem áll arányban a külpolitikai visszahatásokkal az a belső érv sem, hogy a zsidók az olasz tudományos világban, főként az egyetemi tanításhoz aránytalanul nagy szerephez jutottak. Igaz, hogy az olasz egyetemeken közel 300 zsidó tanár és docens működik, ez azonban az olasz tanártestület számához viszonyítva nem olyan nagy szám, amilyennek a mi szemünkben látszik, másfelől a tanárok túlnyomóan nagy része az exact tudományokat műveli — orvos, fizikus, matematikus — s így az olasz néplélek alakítására nem sok hatása van.

Mi hát akkor ennek az intézkedésnek igazi rugója?

Az nem kétséges, hogy külpolitikai számítás, mégpedig a jelek szerint nem rossz számítás.

Bizonyos, hogy ez az intézkedés nagy rokonszenveket arat az egész arab világban. Ne feledjük el: összesen tizenhárom ázsiai és afrikai államnak arab a jellege, melyek, mint a láncszemek, területi összefüggésben állanak egymással, angol és francia gyarmatok körül, vagy éppen azoknak a láncolatában. Ennek a tizenhárom felé oszladozott arab népnek szellemi központja ugyan Kairó, Egyiptom fővárosának irodalmi élete, arab egyeteme, sajtója és rádiója, a nemzeti érzés olvasztó tégelye azonban a lekisebb közöttük: Palesztina. A harcnak, ami itt arabok és az angol világhatalom háta mögött hadakozó zsidók között folyik, sem területileg, sem gazdaságilag nem túlnagy a jelentősége. Ennek a harcnak tüzénél edződik, forr össze, lelkesedik azonban az arab nemzeti lélek, ahogyan egykoron Piemont volt a tűzhelye az olasz nemzeti egységnek. Ezt éppen az olaszok tudhatják a legjobban s ezért messze kiható külpolitikai sakkhuzás az, ahogyan a bari rádió arab szózatának elhallgatása után, most ezekkel a törvényekkel közvetve, de mégis egészen nyíltan az arab oldalra állanak. Az angol-olasz vetélkedés ezzel új fázisba lépett.

Eppen ilyen világos azonban az is, hogy annak az egyre növekedő szellemi befolyásnak, melyet az új Németország számos európai nép irányában szerez, a legfőbb titka a német zsidópolitika. Azokban az országokban, hol közvetlen s égető a zsidókérdés, könnyen hódít az a

felfogás, hogy a német úttörés ezen a téren végleges és sorsdöntő lesz s hozzásegítheti őket a maguk zsidókérdésének megoldásához, anélkül, hogy annak különösebb külpolitikai kárát láthatnák. Olaszországnak azonban semmivel sem kisebb érdeke az, hogy ezekben az országokban minél szélesebb tömegek előtt, minél közvetlenebb formában népszerű és közkeletű legyen mindaz, amit az olasz politika, az olasz szellemi befolyás és példa jelent: erre pedig a közeli évek tanulsága szerint a zsidópolitika a legvalóságosabb s legkönnyebben érthető eszköz.

Minden taktika mögött azonban valóságok fekszenek, melyeket a számítás és ismeret a maga oldalára igyekszik állítani. Ilyen valóság van világszerte kialakulóban az új gazdasági, társadalmi és politikai renddel, mely a népek örök nemzeti érzéseire építi fel a társadalom

összes intézményeit. Ezekben a társadalmakban természetes szerkezetű nemzetek helyet kaphatnak akkor is, ha kisebbségek, mert megvannak fizikai elemeik ahhoz, hogy ezeket a vallási népközösségeket — ellenhatások ellenére is — szociális és gazdasági téren kialakítsák. Ez a valóság előbb-utóbb meg fogja kapni a politikai elismerést és a közjogi formát is. A zsidó népnek azonban éppen ezek a fizikai elemei hiányzanak: a széles falusi és ipari rétegek, melyekre az új hierarchikus, pátriárkális társadalmak felépülnek. Szellemi erőfeszítésekkel pedig fizikai valóságokat sem pótolni, sem lerombolni nem lehet. Ez a zsidó nép új tragédiája, mely a végső kifejlesztés felé rohan, szerencséje pedig a többieknek, mert tragikus vergődések végét és népi erők kifejlődésének kezdetét remélhetik.

Tudnivalók a katonai felmentettek felülvizsgálásáról!

Annak is jelentkezni kell, aki szeptember 28-ig nem kap behívót

Nagyvárad, szept. 9. A katonai felmentettek felülvizsgálásának kérdésében a nagyváradi hadkiegészítő parancsnokságon újabb felvilágosításokat adtak.

A felülvizsgálatra Kolozsváron, a hadtest katonai kórházában (Str. Vasile Goldis) kell jelentkezni mindenkinek, pontosan a behívón feltüntetett napon és órában.

A nagyváradiak és biharmegyeiek részére a jelentkezési napokat szeptember 29, 30, október 1, 2, 3, 4, 5, 6. napjaiban állapították meg. Az egyes napokra szóló jelentkezéseket járások szerint fogják beosztani úgy, hogy a városok előbb következzenek, mint a falvak.

Mindenki tartsa magát a behívón feltüntetett időponthoz, de ha tévedésből nem kapott behívót, úgy önként jelentkezzen a fenti napok egyikén.

A lakásváltoztatásra irányuló bejelentéseket már csak ezen a héten fogadja el a hadkiegészítő parancsnokság.

Legtanácsosabb, hogy ha valaki nem kap behívót, a jelentkezési kötelezettség előtti napig, tehát szeptember 28-ig, személyesen megy el a Hadkiegészítőhöz és elkéri behívóját. A behívó ugyanis ingyenes utazásra jogosít —

Kolozsvárig. A visszautazásra a felülvizsgálati bizottságtól kell majd kérni Kolozsváron vasúti jegyet (foaia de drum). A kolozsvári felülvizsgálat ideje alatt mindenki maga köteles ellátásáról gondoskodni.

A jelentkezéshez mindenki vigyen magával két fényképet, amelynek hátán a csendőrség, vagy a rendőrség igazolja a személyazonosságát.

A felülvizsgálat alól csak azok mentesülnek, akiket a bukaresti orvosi tanács (Consiliu Consultativ al Armatei) is felmentett. Mindenki másnak az azonnali besorozás és bevonulatás terhe alatt jelentkezni kell akár külföldön, akár belföldön tartózkodik.

Oktober 1-ére külön kimutatást kértek a hadkiegészítőktől a bénákról, sántákról, vakokról, leprásokról, epileptikusokról és elmebetegéről. A testihibákban, illetve betegségben szenvedő felmentettek tehát, egyelőre nem kapnak behívót és így jelentkezniük sem kell. (Sántának számít, akinek egyik lába több, mint 5 centiméterrel rövidebb a másiknál.)

A hadkiegészítő parancsnokság egyébként készséggel meg ad minden közelebbi felvilágosítást az érdeklődőknek.

Teréz

Irla: Kepes Annie

Ugy tíz óra tájban — vasárnap este volt — a Kisasszony kikísérte vendégeit. Kedves mosolygós elbűcsüztetők s besukta utánuk az ajtót. Aztán benyitott a cselédszobába, felgyújtotta a villanyt s körülnézett. — Teréz még mindig nincs itthon — gondolta. — Összeráncolta a szemöldökét és elkomolyodott. Fáradt, kedvetlen lett az arca, öszülő haját idegesen végigsimította és néhányszor nyugtalanul fel s alá járt az előszobában.

Később bement az ebédlőbe, felgyújtotta a lámpát aztán leült az egyik magastámlájú karosszékre. Várt. Közben arra az időre gondolt mikor még vagy husz esztendővel ezelőtt Teréz hozzájuk szegődött. Faluról került be, otromba volt és esetlen, szólni is alig mert. A haját két farkosba fonta és esténként nagyokat sóhajtott a konyhában. Ritkán nevetett, de később jól megszokott és már dalolgatott is, féltéken, elnyújtott hangon. Akkor még éltek a szülei, akik igen megszerették Terézt, mert megbecsülte magát és akkor is kitarított mellette, mikor az évek során társatlanul magára maradt a kongó lakásban.

Az ebédlőre tizenegyet ütött. A Kisasszony zinom, kék eres keze nyugtalanul motoszkált a karosszék támláján — Jó lány volt mindig — tűnődött magában, — egész idő alatt nem volt rá panasz. Buta volt, de megbízható. És most... — A nyitvahagyott szobajáton keresztül hallatszott, amint az előszobában egy kules kaparászlik; néhány perc múlva belépett s megállt előtte Teréz.

Haja túlgondorra volt ondolálva, széles szá-

ja körül nevetés bujkált. Élénkpiros bluz szokatlan volt és rosszul állt neki, mert csak kiemelte arcának fonnyadtóságát s azt a pár ráncot, mely tagadhatatlanul életkoráról tanuskodott. A nevetést azonban abbahagyta, mikor a Kisasszony csendes komoly hangon megszólalt.

— Már harmadik vasárnap, hogy ilyen későn jössz haza. Tudod, hogy nem gátolom meg, ha tisztességesen szórakozol. De ez a ruha... Meg ez az új hajviselet... Nem való ez neked. Teréz, Teréz, az utóbbi három héten nagyon megváltoztál. Csak nem az a fűszeresség, a Jani van a dolgban?

Teréz, aki egyre pirosabb arccal állt, most hirtelen dacosan felrántotta a vállát. A hangja pedig szinte kihívóan csattant fel:

— Kisasszony kérem már ugyis meg akartam mondani, hogy a Jani megígérte, hogy elvesz feleségül. És az csak természetes, hogy nem járhatok úgy mint az előtt. Ki kell egy kicsit csinostanom magam...

Most egy kis szünet állt be, Teréz szavai ott lebegtek a levegőben, (maga is érezte, hogy ezt valahogy nem így kellett volna bejelenteni.) A Kisasszony arca azonban továbbra is omoly, szinte aggódó maradt:

— Nézd csak... — szólalt meg. — Nem akarok a dolgaidba avatkozni. Ehhez nincs jogom. De ma már nem tudok veled úgy bánni, mint egy idegennel. Husz éve hozzájuk kerültem... Kitarítottál nálunk becsülettel. Ma már öszül a hajam, eltelt az idő... Nagyon megszoktalak és tudod jól, hogy szeretlek is. És ha találnál egy magadhoz való embert, aki elvenne és becsületes élettársad volna, azt mondanám, menj, légy vele boldog és én leszek majd a gyereked keresztanyja. De mikor csak azt látom, hogy három hete van itt ez a Jani, ez a fűszeresség, aki nem több huszonket esztendőnél és

te ki vagy forgatva a rendes mílvoltodból, egyszerűen, mintha csak az eszedet vesztetted volna... hát nem hagyhatom szó nélkül a dolgot.

Teréz nyugtalanul állt egyik lábáról a másikra, a szemébe ismeretlen erőktől reszkető könnyek gyűltek s a hangja rekedten szólalt meg.

— Sose féltsem engem a Kisasszony! Ha nem akar tovább itt tartani, elmegyek. És csak sose tessék engem a Janiról lebeszélni! Mert az úgysem használ. Hozzámegyek, akárki, akármit mond is. És amiért a Kisasszony... — itt megállt és nagy lélegzetet vett — egyedül maradt, azért még nem maradhatok én is lány...

A Kisasszony arcát pirosság öntötte el, de aztán megint elsápadt s a hangján önkéntlenül is bárhogy szerette volna fékezni, átütött az izgalom:

— Nézd Teréz... téged ez a Jani nem fog elvenni. Beszélhetsz nekem, amit akarsz... Én csak óvni akarok. Mert elvégre azt csinál, ami jólesik. Nekem csak az fáj, hogy idején egy ilyen suhanc, pár szépet mond neked, elcsavarja az eszedet, mikor úgyse volt sok és már nem lehet rádismerni, olyan vagy, mint a bolond. Magad sem tudod mit csinál és mit beszél.

— Dehogy is nem tudom — csattant fel újra Teréz hangja. — Nekem most csak az a fontos, amit a Jani mond. A Kisasszony elküldhet, ha akar. Én szeretem a Janit... És mással nem törődök a világon...! A Kisasszony nem értheti ezt! Talán sose szeretett senkit...

— Hosszú csend lett, csak a butorok percegetek a szobában. Kint az utcán egy kocsi dőcögött végig. Soká tartott, míg a Kisasszony megszólalt:

— Jól van Teréz! Tégy, amit akarsz. A szerelm olyan mint a betegség, te beleestél, magad sem tudod már lázadban miket beszél. Egyet azonban meg kell mondanom neked. Nem akar-

Huszonhat nemzet részvételével megkezdődött Budapesten az ügyvédek világértékeztelése

Budapestről jelentik: Csütörtökön kezdődött meg Budapesten az ügyvédség világszervezetének, a nemzetközi ügyvéd-unióknak kilencedik kongresszusa az Akadémia dísztermében. A kongresszuson 26 nemzet képviseltette magát. A megnyitó ülésen megjelent Mikecz Ödön igazságügyminiszter is. A díszülést Kálnoki-Bedő Sándor, az országos ügyvédszövetség elnöke nyitotta meg. Este Mikecz igazságügyminiszter és felesége teát adott a kongresszus résztvevőinek tiszteletére az országos kaszinóban. A világértékeztelen Romániát és nagyszámú küldöttség képviseli.

Megválasztotta a felcsiki esperesi kerület is egyházmegyei tanácsi képviselőit

Csikszereda. Saját tud. A felcsiki kerülethez tartozó tizenhárom egyházközség képviselői megválasztották az erdélyi egyházmegyei tanácsba küldendő kiküldötteket. Az együtt választó gyűlésben Biró Ferenc főesperes elnökölt, aki hivatalból, egyházi részről tagja az egyházmegyei tanácsnak. A kerületi pártosság a maga képviselőivel Sass Antal csik-karcfalvi esperes-plébánost bízta meg, míg világi képviselőivel dr. Gyárfás Elemér v. szemártort lapunk főmunkatársát és Albert Vilmos főgimnáziumi tanárt. Csikszereda városát dr. Buzás Márton orvos, Csik-Nagyboldogasszony egyházközséget (Rákos) dr. Pitner Árpád ügyvéd, Csikszentdomokos községet dr. Karda István ügyvéd és dr. Karda Ferenc szövetkezeti igazgató, Gyimesbükk községet Zakariás Z. György kereskedő és Gyimesközéplök községet Molnár Gy. János fogják képviselni. Biró Ferenc főesperes most terjesztette fel főpásztori megerősítésre a megválasztott egyházmegyei képviselők névjegyzékét.

tam mostanáig, de már nem hallgathatom el. Az utóbbi időben több alkalommal pénz hiányzott az iróasztalom fiókjából. Előbb azt hittem én tévedek. Tegnap azonban egy 1000 lelnék veszett nyoma. Nem tudom ki vette el. Senkit sem gyanúsítottam. Ellenben egyet megmondom neked: egy napot várok ha az alatt nem tud meg, hova lett a pénz, feljelentést teszek ismeretlen tettes ellen.

Teréz hangja szinte remegett a sirástól és a méltatlankodástól:

— De Kisasszony...! Hyesmit! Hát csak nem tetszik képzelné? Hogy én?... Husz év alatt itt a kezem alatt semmi sem hiányzott...

A Kisasszony közbevágott: — Nézd én senkit sem gyanúsítottam. Téged meg egyáltalán nem. A pénz nincs meg és 1000 lei már szép pénz. Mindenki beláthatja, hogy nem hagyhatom így a dolgot. Ha holnap estig megkerül, úgy veszem, mintha nem is hiányzott volna... Amit veszem, mintha nem is hiányzott volna... Amit mondtam, megmondtam. — Azzal felállt a karoszékből és lassu léptekkel — mintha még várt volna valamit — bement a hálószobájába.

Érdán este, úgy hat óra felé, erős csengetés zavarta meg a régi lakás csendjét. A Kisasszony miután egyedül volt, maga ment ajtót nyitni. Az ajtóban ott állt Teréz megtört arccal, vörös szemmel és a cipője orrát nézte. Mögötte állott az a detektív, aki előttevaló nap egész csendben, feltűnés nélkül magával vitte kihallgatására.

A detektív arca derűs volt. — Rendben van minden — mondta bent a Kisasszony felé fordulva — bevallotta tegnap este, hogy ő vitte el az összegeket. Kiderült, hogy valami fiú — szerinte a vőlegénye — bízta föl, hogy így szerezzen pénzt, amit ő majd befektet valami jó vállalkozásba. Azonban semmiképpen sem atarja elárulni a nevét...

Szovjet-Oroszország nyugat felé háborúra készül

Bücher tábornagy áthelyezésének igazi célja. Nagy csapatösszevonások az oroszok nyugati határán

Rómából jelentik: Az olasz lapok helsinki jelentése szerint a szovjet óriási csapategységeket von össze a nyugati határ mentén. Blücher tábornagyot, a távolkeleti szovjet haderő főparancsnokává nevezték ki.

Florescu Vasile bihari megye-főnök eredményes akciója a nyári iskolák érdekében

A földműves lakosság köszönettel fogadja a mezőgazdaság fellendítése érdekében tett intézkedéseket

Nagyvárad. Saját tud. Pénteken délelőtt a megyeháza kis tanácstermében Vasile Florescu ezredes-megyefőnök, a sajtó képviselőit tájékoztatta a nyári iskolák felállítására ügyében indított gyűjtőakció jelenlegi állásáról. Vasile Florescu ezredes-megyefőnök 2950 aláírási ívet nyomtatott és ebből 1888 ívet bocsátottak ki. A kibocsátott gyűjtőívekből 663-at már visszaszolgáltattak. Eddig összesen 933.235 lei gyűlt össze. Ebből az összegből 790 ezer lei a Nemzeti Bank lelt épületi fiókjánál helyezték letétbe, 106.860 leit épület anyagokra költöttek el, a gyűjtéssel megbízott bizottságnál pedig 36.375 lei készpénz van. A prefektus a sajtó útján is megleghangos felhívást intéz ahhoz az 1225 személyhez és vállalkozóhoz, amelyek mind a mai napig nem szolgáltatták vissza az átvett aláírási íveket. A gyűjtési akció mielőbbi befejezése érdekében a prefektus kéri az érdekelteket, hogy a gyűjtőíveket Salagean Juon vármegyei tiszviselőhöz szolgáltatassák vissza. A aláírási ívek átnézése után lezárják a gyűjtési akciót, pontos kimutatást készítenek a begyűlt összegekről és az adakozók nevét nyilvánosságra hozzák.

Pénteken egyébként rendelet érkezett a megyeházára a nyomdákra vonatkozólag. Néhány napon belül érkekezletre hívják össze a nyomdák vezetőit, illetve tulajdonosait, amelyen a prefektus közölni fogja, hogy semmilyen politikai tárgyú brosúrát, felhívást, vagy nyomtatványt nem készíthetnek, csakis a megyefőnök előzetes jóváhagyásával.

Ugyanezen az értekezleten ismertették azt az elismerő levelet is, amelyet a megyefőnökség egy egyszerű román gazdától kapott Florescu Vasile ezredes-prefektusnak a földműves lakosság érdekében kifejtett tevékenysége őszinte elismerésül. A prefektus ugyanis nagyszabású akciót indított a többtermelés és a földműves lakosság helyzetének javítása érdekében. Hogy a népmű megértéssel fogadta a prefektus igyekezetét, annak bizonyítéka az alábbi levél, melynek egyes részletei így hangzanak:

Prefektus ur!

Értekezletre hívtak össze bennünket nemrég és láttuk, hogy mennyire értékelik és támogatják Önök a mezőgazdaság fellendítése érdekében kifejtett munkánkat és igyekezetünket.

Visszatérve falvainkba, elmondhatjuk gazdátársainknak, hogy mily nagyfontosságú munkát fejtünk ki az állami és egyéni gazdaságunk szempontjából. Mind ezt őszintén átérezzük és ezért köszönetet mondunk.

Megingathatatlan alattvalój hűséget és bizalmat ígérünk nagy vezetőnknek, aki bölcs törvényeivel és különböző intézkedéseivel, versenykiírással, termékeny és újjáépítő munkára buzdított bennünket. Teljes szívünkkel diadalmas uralkodást és hosszú életet kívánunk bölcs vezetőnknek II. Károly király Öfelségének.

Önök pedig prefektus ur teljes szívünkkel jóegészséget kívánunk és reméljük, hogy befejezi azt a munkát, amelyet a megye boldogulása és szebb jövője érdekében elkezdett. Stroanac Ioan, Chesa községbeli földműves.

A Kisasszony sápadt volt (hosszú álmatlan éjszakája volt aznap) mikor csendesen megszólalt:

— Azt a fiút ismertem. Fűszeresség volt itt a szomszédban. Tegnap óta azonban nincs a helyén. Elszökött valahová miután az üzleti kaszárban levő pénzt is magával vitte. Senki sem tudja, hova ment...

A detektív előbb meghökkenve nézett, aztán legyintett: — Majd kérezerül. Nem kell félni... Egyébként most alá kellene írni egy iratot, mely szerint a Kisasszony kívánja a vádlott megbüntetését.

A Kisasszony erre hirtelen fölemelte a fejét. Egy pillantást vetett oldalra, ahogy Teréz állt és látta, hogy két, kidolgozott keze reszket, az arcán meg hangtalanul csorognak a könnyek.

— Nem, nem kívánom a megbüntetését kérem... — mondta halkán.

A detektív meglepetve nézett rá: — Nem kívánja?... De aztán vállat vont és Terézhez fordult: — Na, maga igazán szépen megussza a dolgot. Csak most aztán legalább hamar szedje össze a cökmőjét, hogy ne is lássa itt tovább a Kisasszonyt, ha már így viselkedett vele szemben.

Teréz tétován, imbolyogva indult meg a szobája felé. A detektív fölállt, pár percig még beszélgetett, majd udvariasan elkészőnt.

A Kisasszony betette utána az ajtót, kicsit gondolkozott aztán lassan, nyugodt léptekkel kiment a cselédszobába:

— Teréz — szólalt meg csendesen — fél hét elmúlt. Ideje, hogy a vacsorakészítéshez láss. Rántott szelet lesz salátával, meg a mapudding.

Teréz hirtelen leejtette kezéből a batyut, amit éppen össze akart kötni. Mondani akart valamit, de nem jött ki hang a torkán. Hát csak elkapta a Kisasszony kezét és megcsókolta.

A bulgár királyi pár, Boris király és Johanna királyné az angol királyi pár meghívására Londonba érkeztek.

Cardijn kanonok, a keresztény munkásszervezetek alapítója, a bledi kongresszuson

Mint már előbbi cikkünkben beszámoltunk olvasóinknak, a Pax Romana Katolikus Nemzetközi Diákszövetség idei kongresszusát Bledben tartotta. A kongresszus tárgya a katolikus diák állásfoglalása volt a kommunizmus szemben. A nagygyűlés legkiemelkedőbb előadója *Cardijn József belga kanonok volt, a I. O. C. Keresztény Munkás Szervezetek alapítója*. A nagygyűlés ifjúsága leírhatatlan lelkesedéssel fogadta a modern munkás apostol beszédét és annak nyomán komoly elhatározások születtek a tizenhét nemzethez tartozó értelmiségi ifjúságban, hogy saját környezetükben terjeszteni fogják a munkások megszervezésének keresztény gondolatát, a nagy belga munkásapostol Cardijn kanonok tizenöt éves tapasztalatai szerint.

Idegeneknek tilos a bemenet!

1912-ben Bruxelles külvárosainak gyáraiba be akart menni egy fiatal káplán, hogy megismerje a munkásokat, az ő testvéreit. Hogy lássa nyomorukat és keresse a segítség lehetőségét. Mindenütt egy táblába ütközött: „Idege-

neknek tilos a bemenet!” Tilos a bemenet a papnak, tilos a bemenet a segítséget hozónak, tilos a bemenet Krisztusnak. És jöttek hozzá szegény munkás anyák, fapapucsban és rongyokban és sirva mondták: Főtisztelendő Ur! Tizenhét éves lányomat elcsábították a gyárban s most utca rongya és a család szégyene. Ekkor fogant meg a fiatal káplánban a gondolat: Krisztust valósággá tenni a munkások számára. Keresztény gondolatban megszervezni őket. És elkezdte a munkát. Nevettek rajta. Azt mondták utópia, lehetetlenség, amire vállalkozik. De ő kitartott. Közbejött a háború és a fiatal káplán fogságba került. S ott a fogságban, elzárva mindentől és mindenkitől, egyedül Krisztussal, elmélkedett és gondolkodott a munkások megszervezésén. Ott írta meg a Keresztény Ifjú Munkások kézikönyvét. S a háború után újra kezdte munkáját. Ne féljenek azok — mondta Cardijn kanonok —, akik sikertelenséggel küzdenek. Ő maga 13 évig semmi eredményt nem ért el. És mégis dolgozott. 1924-ben már 100 Keresztény Ifjú Munkáscsoportot lehetett alakítani.

A montmartrei katakombáktól a Parc de Princes-ig

1929-ben 1500 munkás vezetőifjút fogadott a Szentatya három órás kihallgatáson s mikor azt kérdezték tőle, hogy nem fáradt-e, azt válaszolta: — Hogy lennék fáradt, mikor az én kedves munkástevéimmel beszélhetek, kezét szoríthatok velük. Az első munkásnagygyűlést is meg lehetett rendezni. *Nem voltak püspökök, miniszterek az emelvényen, csak munkásifjak és leányok*. És megindult a munka. Egészségvédelmi szervezés, család- és műhelyegészségtan, munkásképviselet a munkaadókkal szemben, munkanélküli segély, hűsvét-propaganda, mikor nagypénteken a gyárakban három percre megállt a munka s a gépek mellől gondoltak keresztény ifjak és leányok a megváltó halált halt Krisztusra.

Az alapítás tizedik évfordulóján 1935-ben kétezer munkás gyűlt össze Brüsszel legnagyobb sportarnokában és tett nyilvános vallomást a J. O. C., a keresztény munkásmozgalom mellett. De nem maradt a mozgalom csak a kis Belgium határain belül. A Párizs környéki munkások is felfigyeltek és aörös Clichy-ben is megalakult a J. O. C. Az áldozatos *Guérin abbé* összeszedte sikátorok és zsákutcák rongyos ifjait és megszervezte velük az első franciaországi J. O. C.-ot. A kezdő nagybörényű összeíjvetelt a Montmartre-on lévő régi katakombákban tartották. S az emberek csóválták hitetlenül a fejüket: Visszatértetek a katakombákba?! A hitetlen Tamások nagyot csodálkoztak, mikor a követ-

kező évben Párizs szívében a Trocadero-ban rendezték meg gyűlésüket. S a katakombáktól eljutottak a múlt év nyarán a párizsi világiállás területére, a *Parc des Princes-re*. Százhuszezer ifjú keresztény munkás lobogtatta a megszámlálhatatlan J. O. C.-zászlót s a kis vékony káplán, akin csak nevettek 13 év sikertelensége után, most három kardinális és Párizs bíboros-érseke jelenlétében foglalta össze nagy munkájának eredményét. A keresztény munkásmozgalom e nagy tüntető napjairól hangos filmet készítettek s a hitetlen Tamások lelkesedve emlegették mindenütt a J. O. C.-ot. *Százhuszezer keresztény munkás és munkásleány ígérte meg ünnepelesen, hogy addig nem nyugszanak, míg minden munkástevéjük meg nem találja Krisztust s vele együtt munkáséletének tisztességes kereteit, megbecsülését. S a hatalmas stadion közepén levő oltáron nem a bíboros-érsek misézett, hanem egy munkásanyának első miséjét bemutató fia.*

Ma már több mint húsz államban van megszerveve a keresztény munkások szövetsége. Jövőre, az első római zárandoklat tíz éves évfordulóján, huszonhét nemzet ifjú keresztény munkásai fognak a kereszténység fejénél Rómában tisztelegni.

S a kis brüsszeli káplán, a mai Cardijn kanonok, kefe-frizurás fejét felvágva elkezdte magyarázni azt a módszert, ami a J. O. C. alapját képezi.

Az új társadalom katedrálisa három pilléren épül

A múlt század óriási hibája, hogy a vallást az élet mesgyéjére taszította. Nem tett a vallásból az egyéni és a társadalmi élet számára élő valóságot s a vallásnak ezért nem is volt hatóereje, hogy megtöltse a szociális és egyéni életet. Az emberek megőrizték vallásos érzelmeiket és gyakorlataikat, de foglalkozásukban, hivatásukban, gondolataikban, érzelmeikben, az egészség, élvezet és confort élvezésében elfelejtették a kereszténységet. Az élet haladt a maga útján és a kereszténység az élet mesgyéjén maradt. Azt mondták: a vallás magánügy, — s mert magánügynek tartották, a krisztusi igazságok világosító és segítő keze nem szólhatott bele a közéletbe, a társadalmi és egyéni boldogulás tapogatózáiba. A pápa elítélte ezt a laikus kereszténységet s mi szembeállítjuk ezzel az elvértelenített kereszténységgel a világi

apostolkodás nagy tanát. *Nincs szükségünk ügyvédekre, akik keresztények, sem orvosokra, akik katolikusok, hanem az élet minden viszonylatában keresztény orvosokra, apostol-orvosokra, apostol-ügyvédekre, apostol-mérnökökre van szükségünk.* Hogy a holnap katedrálisát megépíthessük három pilléren van szükségünk:

a keresztény munkások pillérére, a keresztény földművesek pillérére és a keresztény értelmiség pillérére.

A keresztény értelmiségnek kell az Egyház reprezentatív testületének lennie. A Katolikus Akcióba tömörült világiaknak, munkásoknak, földműveseknek és értelmiségnek kell az új társadalmi rend előmozdítóinak lenniük. Keresztény világiaknak kell lenniük a politikában

is, hogy a világi törvényhozásban érvényesítsék és megtestesítsék Krisztust. Mindaddig, míg az összes társadalmi rétegeknek nem lesz kötelességszerű meggyőződésük a világi apostolkodás, Krisztusnak minden pályán való megtestesítése és képviselése, az Egyház nem fogja tudni betölteni a világ keresztényebbé tételére irányuló szerepét.

De mindehez *keresztény lelkület* szükséges. Hogyan képviselje Krisztust az a keresztény ügyvéd, munkás vagy földműves, *akinek nincs keresztény lelkülete?* Krisztus misztikus testéhez, az Egyházhhoz való tartozás milyen eleven, a mi keresztény ifjú munkásainkban. Milyen átélte a keresztény közösséghez való tartozásnak a tudata abban a szegényesen öltözött munkásleányban. Mikor az ellentétéktől nyögő Közép-Európában utazom, látom, hogy milyen élő a mai jociistáinkban az egyetemes Egyházhhoz való tartozásnak tudata. S milyen eleven ez a keresztény szellem az élet minden vonatkozásában. A multkor történt a vonaton, hogy egy keresztény munkásleánynak akart egy munkás két-értelműen udvarolni. Ott volt egy jociista ifjú munkás is.

— Nem szégyenli magát, maga mult századba való ember, hogy nem tiszteli e munkásleány testvérünket! — mondta neki a keresztény ifjú munkás. — Hiszen belőle egy jociista menyasszonya, keresztény munkás felesége, talán egy pap édesanyja lesz!

S az áldozatkészség területén milyen példát adnak a keresztény ifjú munkások minden társadalmi osztálynak. A tavalyi párizsi kongresszus alatt, hogy a kis algéri munkásleány is eljöhessenek, a párizsi munkás éppen anyai hozzájárulást fizetett a kongresszusra, mint az algéri, akinek az útiköltsége is benne volt ebben a hozzájárulásban. És tudják Uram — kérdezte Cardijn kanonok —, hogy mi a J. O. C. költségvetése? Évente 6000 (kb 120.000 lei) belga frankot adnak össze a fiatal munkások és munkásleányok.

S hogy a keresztény szellemben éljenek, minden egyes kis munkáscsoport képviselteti magát minden nap a kereszténység nagy áldozatán, a szentmisén. S az a munkás, aki egész éjjel a kohó mellett dolgozott, reggel még elmegy a szentmisére, hogy munkástevérei nevében ott legyen a keresztény közösség imáján. Mert ő tudja, hogy Krisztus misztikus testének tagja s a fej Krisztus csak akkor hathatja át a testrészeket, csak akkor töltheti meg keresztény szellemmel és teheti az isteni természet részesévé, ha táplálkozik Krisztussal. A fiatal jociista nem megy soha kis misékönny nélkül a szentmisére és több mint negyvenezer misékönnyvet osztottak ki addig egymás között. Mennyire vonatkozik ez ránk, mise alatt régi, szentimentális imakönyveskéket forgató erdélyi magyarokra. Nincs szükségünk arra az egyéni jámborságra, mely mindig csak az önmaga kielégülését keresi, hanem kapcsolódjunk a nagy keresztény közösségbe a szentmise imádságaival. Hozzuk meg az önmagunk áldozatát életünkben is és dolgozzunk egy új keresztény társadalmi rend katedrálisának fölépítésén, e hármast pilléren.

TATRAY BARNABAS.

Trikál József:

Az ujszellemisség

Fűzve 105 Lei.

Trikál József professzort részóta ismeri a művelt magyar olvasó. Mindenki tudja, hogy nem az élettől elvonatkoztatott elméleti problémák foglalkoztatják ezt a világvizonylatban is nagy bölcselőt. Ő benne és együtt él a korral, nem marad a tegnapi, hanem mindig azokkal a kérdésekkel foglalkozik, amelyeket a ma vet fel. Ez a könyve is a modern kor aramlatokat vesz a filozófia mikroszkópja alá s teszi a metafizika analízáló lombkijába. Így bontja fel az aramlatokat a legaprókékosabb alkotóelemekre s így teszi lehetővé az olvasó számára hogy minden aramlatot valódi értéke szerint becsülhessen.

Sulyosan feszült a nemzetközi helyzet

Chamberlain szabadságát megszakítva sürgősen visszatér Londonba. — Sem Halifax, sem Bonnet egyelőre nem utazik Genfbe. — Lázás francia-angol-amerikai tanácskozások Csehszlovákia valamennyi nemzetisége a karlsbadi követelések alapjára helyezkedett

Prágából jelentik: Kundt és Rosche szudéta-német képviselők a mährisch-ostraui események miatt szükségessé vált intézkedések tárgyában csütörtökön délután megjelentek Hodzsa miniszterelnöknél.

Csütörtökön egyébként igen mozgalmas napja volt Benes elnöknek is. Egymásután fo-

gadta Runciman lordot, majd a csehszlovák honvédelmi minisztert és a pénzügyminisztert, továbbá Tisót, a szlovák néppárt elnökhelyettesét. Benes ezután elnökölt a cseh kormány minisztertanácsán.

Szombaton Benes elnök nagy rádióbeszédet mond a helyzetről.

A cseh kormány és a szudéta-németek közötti újabb feszültség

A Mährisch-Ostriban történt rendőri tulakapások és a szudéta-németeknek az az elhatározása, hogy az események miatt a további tárgyalásokat a kormánnyal megszakítják, az egész világsajtót élénken foglalkoztatják. Mährisch-Ostriban ugyanis az történt, hogy a városba érkezett néhány szudéta-német képviselő üdvözlésére összegyűlt szudéta-német tömeget, mely már egyébként is oszlani kezdett, lovasrendőrök gumibotokkal verték szét. A képviselők, az eseményeket látva, közbe akartak járni a rendőrsztag parancsnokánál; alig tettek azonban néhány lépést, az egyik rendőr korbácsával May szudéta-német képviselő arcába sújtott, egy másik szudéta-német képviselőt pedig szintén korbács-ütés ért, amonkivül lövögástól is megsebzült.

Sulyos incidens játszódott le Troppauban is. A szudéta-német asszonyok gyermekeikkel a városházához vonultak, annak megérdeklődésére, vajjon gyermekeiket tényleg beiratthatják-e németnyelvű iskolába. Amikor az asszonyok tömege a városháza elé ért, feltűntek a rendőrség emberei is, akik gumibotokkal támadtak a nőkre és gyermekekre.

A szudéta-német párt tárgyaló küldöttsége a történetekről azonnal értesítette Benes köztársasági elnököt és Runciman lordot. A szudéta-német párt tárgyaló bizottsága ezalatt éppen tanácskozást folytatott a cseh kormány negyedik kibontakozási terve felett és elhatározta, hogy a karlsbadi pontok érvényrejuttatása érdekében a kormány tervezetét tárgyalási alapul elfogadja. Ekkor érkezett a mährisch-ostraui és troppau események híre, mire a párt a tanácskozásokat felfüggesztette és közölte a cseh kormánnyal, hogy az események

miatt a tárgyalásokat a kormánnyal megszakítja.

Az eseményekkel kapcsolatban a német lapok egyöntetűen megállapítják, hogy a cseh rendőrség, mint látható, nem engedelmeskedik a prágai kormánynak és a prágai kormány nem úr a rendőrség felett. A Berliner Börsenzeitung szerint semmi sem alkalmasabb annak bizonyítására, hogy a prágai kormány új javaslatai a

Az angol kormány állandó készenlétben

Londonból jelentik: Az angol kormány hétfőn tartja legközelebbi minisztertanácsát, mely behatóan foglalkozik majd a nemzetközi helyzet alakulásával.

Chamberlain miniszterelnök már csütörtök délelőtt visszatért Londonba a megbeszélést folytatott a középeurópai helyzetről lord Halifax külügyminiszterrel, valamint Codogan külügyi államtitkárral. Délután hivatalosan közölték a nyilvánossággal, hogy

gyakorlatban értéktelenek, mint éppen a morva-osztravai események.

Mit érnek — úgymond — a kormány békeajánlatai, ha az alárendelt közegek ilyen módon járnak el? A Völkischer Beobachter szerint a prágai kormány tehetetlenségére mutat, hogy Csehszlovákiában nem a kormány az úr, hanem a katonaság és a rendőrség. Feszülten várjuk, — írja a lap — mit szól a történetekhez Runciman és mi a véleménye arról, hogy a cseh hadsereg és rendőrség kihívó, külpolitikát folytat.

Londoni jelentés szerint az angol közvéleményben a tárgyalások megszakadása s a cseh kormány és a szudéta-német párt között nagy feltűnést keltett. A Times visszatért a fővárosba. Kitér a Times arra a napokban tett javaslatára is, hogy a prágai tárgyalások meg-hiúsulnak, a cseh kormány mondjon le a szudéta-német területekről és engedje át azokat Németországnak. Kijelenti a lap, hogy ez a felfogás nem fedi az angol kormány álláspontját, hanem csupán egy olyan nézet, amelyet a lap már régóta latolgat arra az esetre, ha minden más megoldási kísérlet kudarcot vallana. Közli a lap azt az értesülést is, hogy a cseh kormány legújabb javaslata megérkezett az angol külügyi hivatalba és ott remélik, hogy ez a terv megadja mindkét félnek a lehetőséget a komoly tárgyalások felvételére. A lap azonban hozzáfűzi, hogy tekintettel a mährisch-ostraui eseményekre, ez nem valószínű.

A News Chronicle szerint a prágai angol nagykövet megjelent Benes elnöknel és erélyes előterjesztést tett. Allítólag közölte, hogy az angol kormány megvonja további támogatását és igyekszik hasonló állásfoglalásra bírni a francia kormányt is, ha a prágai kormány nem tesz a mai helyzetnek megfelelő, gyakorlati engedményeket a szudéta-németeknek.

lord Halifax egyelőre elhalasztja genfi útját, mert a csehszlovákiai tárgyalások állása szükségessé teszi, hogy a miniszterelnökkel és a kormány többi tagjával állandóan közvetlen érintkezésben maradjon.

Az angol munkáspárt végrehajtó-bizottsága csütörtökön egy óras tanácskozás után elhatározta, hogy a nemzetközi helyzetre való tekintettel a parlament azonnali összehívását kívánja.

Csehszlovákia nemzetiségei egy nevezőn

Prágából jelentik: Az Egyesült Magyar Párt, a szudéta-német párt, a szlovák néppárt és a lengyel pártok kiküldöttjei csütörtök délelben Prágában együttes ülést tartottak, amelyen a politikai helyzetről tanácskoztak. A négy párt tudvalevően még márciusban közös autonomista frontot alakított. A csütörtöki ülést az tette szükségessé, hogy a nemzeti kérdések körül folyó tárgyalások eddig nem vezettek eredményre. A magyar párt részéről Szüllő Géza, Jaross Andor és Eszterházy János vettek részt a tanácskozáson, amelynek során

az az egyöntetű felfogás jutott kifejezésre, hogy valamennyi nemzetiség ugyanolyan engedményeket követel,

mint a szudéta-német párt a karlsbadi nyolc pontban, kivéve azokat a kívánásokat, amelyek kifejezetten a szudéta-németekre vonatkoznak.

A szudéta-németek rámutattak arra, hogy a karlsbadi követelések nyolcadik pontja, mely azt kívánja, hogy a szudéta-németek szabadon juttathassák kifejezésre a német világnézethez való ragaszkodásukat, csak a németekre vonatkozik és ők a maguk világnézetét nem akarják másokra erőszakolni, sőt nem is látnák szívesen, hogy ezt a különleges német világnézetet más fajú népek magukévá tegyék. A pártok elhatározták, hogy együttes tanácskozásukat, ha erre szükség lesz, megismétlik.

Párizs cáfolja az újabb katonai intézkedések híreit

Párizsból jelentik: Hivatalos körökben a leghatározottabban cáfolják azokat a tőzsdén elterjedt híreket, hogy Franciaország újabb katonai intézkedésekre készül. Ilyen intézkedésekről egyáltalában nincs szó és újabb államtanácsot sem hívnak össze.

Párizsból jelentik: Daladier miniszterelnök csütörtök délután kihallgatáson fogadta az angol és amerikai nagykövetet, majd pénzügyminiszterrel és a gvarmatívai miniszterrel tanácskozott. Bonnet külügyminiszter a lengyel és amerikai nagykövettel folytatott megbeszélést. Bonnet egyébként még nem döntött genfi

útja tekintetében. Csak pénteken határoz, hogy elutazik-e a Népszövetség közgyűlésére, vagy sem.

Legújabb könyvek:

Tóth Tihamér: Üdvözlégy Oltáriszentség . 223 lei
Gerely Jolán: Ha tudnád 90 "
Schmidt: A megváltás szolgál 162 "
Poppe: Eucharisztikus nevelés módszerei 44 "

Széneladás nagyban és kicsinyben.

Szállítunk prompt bármily mennyiségben és minőségben, gyárak, ipartelepek, kovácsműhelyek központi fűtések és házi tüzelés céljára: kőszén, koksztól, koksztól — és szénbrikettet, faszenet és kovácszenet.

BAZILLI M. és DEAK L.
mérnöki és kereskedelmi irodája

Nagyvárad, str. Dr. Aurel Lazar 1.
(Park szálló épülete) — TELEFON: 35-36.

A harmadik századból való ötvösművek — Mátyás király solymári kastélya közelében

Egy amatőr-régész kiásatta Mátyás király vadászkastélyát.
Valkó Arisztid régész nyilatkozata a solymári ásatásokról.

Solymár, szeptember hó.
A Pilisi-hegyek egyik festőien szép völgy-
katlanában fekszik a 4000 lakosú Solymár
nagyközség. Idegenforgalmi szempontból ne-
vezetes hely, hiszen itt volt Mátyás király
hajdan híres vadászkastélya és solymászata.
Innen származik a község neve is. Azt azon-
ban kevesen tudják, hogy

Solymár egy amatőr régész tudományszomja révén olyan őskori és középkori leletekkel gazdagodott,

amely az egész országban párját ritkítja a maga nemében. Egy fiatal közigazgatási tisztviselő, dr. Valkó Arisztid tb. szolgabíró, a nép ajkán élő mondák és hagyományok alapján tíz évvel ezelőtt a község területén és a leltárakban hihetetlen szorgalommal kutatásokat végzett.

A megfelelő elméleti előkészületek után, 1929-ben minden segítség nélkül hozzálátott az ásatásokhoz. Evek hosszú során, amikor már mintegy tíz-tizenötezer taliga föld kiásásával valóságosan elhordott egy kisebbfajta dombot, a csákány

napvilágra hozta Hollós Mátyás király vadászkastélyának egyik oldal-falát.

Ereje megsokszorozódott, mert a csákány felszínre hozott egyéb tárgyakat is. A falak mellől fegyveralkatrészek, szakállas pus-
kák, kengyelek, sarkantyúk, harci páncélvérték, köpüs- és nyílasesucók kerültek elő, amelyekből

pontosan meg lehet állapítani, hogy Mátyás király híres fekete seregének milyen volt a harci felszerelése.

És akkor sem lepődött meg, amikor a várfal alaprétegeiből egy csodálatos bronzkori kultúra maradványait ásta ki. Ezek a tárgyak — mint a szakértői vizsgálatok megállapították — a Krisztus születése utáni I—III. századból és a középkorból erednek és remekei az akkori ötvösművészetnek.

Dr. Valkó Arisztid kutatásairól értesültek a tudományos körök is és rövid idő múlva a lelkes fiatal tudós segítséget kapott. Inségmunkások segítségével feltárta Solymár híres várkastélyát, alagutaival és kőbevéjét lőrésivel.

vel. A földtakaró alól ma egy kastélyszerű épületrész emelkedik ki. Tisztán láthatók a csodás függőkeretek, amelyekben Beatrice, a nápolyi asszony tartózkodott. A főépület 18 méter hosszú és 16 méter széles és husz méter hosszúságú fal egy lőréses bástyatoronyban fejeződik be. A várkastély árokkal volt körülvéve és bejárata a legtisztább gót stílusban épült, az alagutak pedig boltívesek. A épület maga számtalan tereméből áll, amelynek központjában volt a királyi fogadóterem.

Valkó Arisztid most a következőket mondta el tudósítónknak az ásatásokról:

— Ez a terület, amelyen állunk, emberemlékezet óta községi legelő. Évek előtt megfigyeltem, hogy a legelőn levő jószágok nem egyszer turtak ki apró cserépmaradványokat erről a helyről. Így jöttem arra a gondolatra, hogy Mátyás király várkastélyának ezen a helyen kell lennie. Buda elfoglalása után a környék falvait felperzselték a török és a hatalmas őserdő. A várkastély a tűz martaléka lett. Az égési rétegek tisztán láthatók és 1581-ben a török defferek már lakatlan helynek tüntetik fel a községet. Solymárt I. Lipót császár és király telepíti be újra 1700 körül németajkuakkal. Új élet indul meg a községben, de ezzel megszakad minden kapcsolat a múlttal. Az új telepések nem törődnek a vár maradványaival és építkezéseikhez a várromok kőveit használták fel.

A komor pusztuló falak, amelyeket egy ember tárt fel, még így is nagyszerű látványt nyújtanak. A csupasz termeken még párkányok és faragványok díszelnek, de előrelátható, hogy ezek az emlékek nem lesznek sokáig láthatók.

A község lakóit Mátyás király vadász-kastélya nem érdekli és a gótikus bejárat is omladozóban van.

A feltárt romok felügyelet nélkül állnak, kirándulók rongálják.

A község előljárósága a megértés halvány jeleként ötven pengőt irányozott elő költségvetésében a romok karbantartására. És ha nem történik gyors intézkedés, a páratlan történelmi értékű feltárt romok hamarosan eltűnnek a földszínéről.

Amatőr-fényképek

*

Ilyenkor, szeptember elején fokozottabb mértékben gondolunk a jövőre s egyben a múltra is. A jövő: új munkatempó. Iskolai szezon-kezdés. Készülődés a télre. Búcsúzás a nyártól s a nyár emlékeitől. Ilyenkor ősz elején érkeznek haza azok, akik távoli vidékeken nyaraltak. És nincs közöttük egy se, aki garmada amatőr-fényképet ne hozna magával. Láthatók ezeken a képeken a Fekete tenger partvidéke, a Gyilkos tó, tordai hasadék, a máramarosi havasok, a Tatra, a debreceni strand, a Duna festői partjai, a Balaton vitorlásai, albán tengerparti sziklák, barnára sült fürdőzők, aztán csoportkép csoportkép után — és mosolygó vidám arcok mindenütt.

Aki itthon nyaralt, a távolból hazatérők amatőr-fényképözönét hasonlóval viszonzza. Hogy megmutassa: mi is jól éreztük magunkat a nyáron, tudunk fürdőzni, kirándulni s főképpen mosolyogni itthon is.

Mégis csak szép találmány ez a fotográfálás. Megörzi az elmúlt pillanatot, a tájat, ami mellett elmegyünk, az embereket, kiktől elválnak. És megörökíti a mosolygást.

Nézd ezeket az amatőr-képeket, testvér, ki harminc-negyven év múlva fogsz fotográfálni. Csupa békesség és nyugalom ez a Békássoros. Csupa derű és mosoly ez a Magas Tatra. Harsogó kacagás ez az Adria, ahogy hullámaival a dumát partokat mossa. Mosolygó ég alatt, derűfakasztó lankán vidám csapat baktat az árnyas erdőszél felé. S önfeléd mosoly van a debreceni strand fürdőzőinek arcán. Ki akar ezek közül — s a sok-sok ezer nem látható amatőr-kép mosolygói közül — háborút, forradalmat, gyilkosságot, bombát, gázmaszkot? Senki.

Örülnek az új tájnak, az új környezetnek, új ösmerősöknek s az új munkának is, ami otthon vár rájuk.

Örülnek az életnek.

Milyen jó, hogy soha senkinek se jut az eszébe, hogy abban a pillanatban, „kapja le” fényképezőgépjével embertársát, amikor az irodájában veszekszik alkalmazottjával, üzlettársával vitatkozik dühösen, jellebbalóját szidja kartársai között, vagy más egyéb hasonló hétköznapi dolgot művel. Milyen jó, „μοζαποηκισμ” „μοζαποηκισμ” „μοζαποηκισμ” nevelték az amatőr-fényképezőket is arra, hogy a fotolencse előtt a hegy tetején is „mosolyogni tessék.”

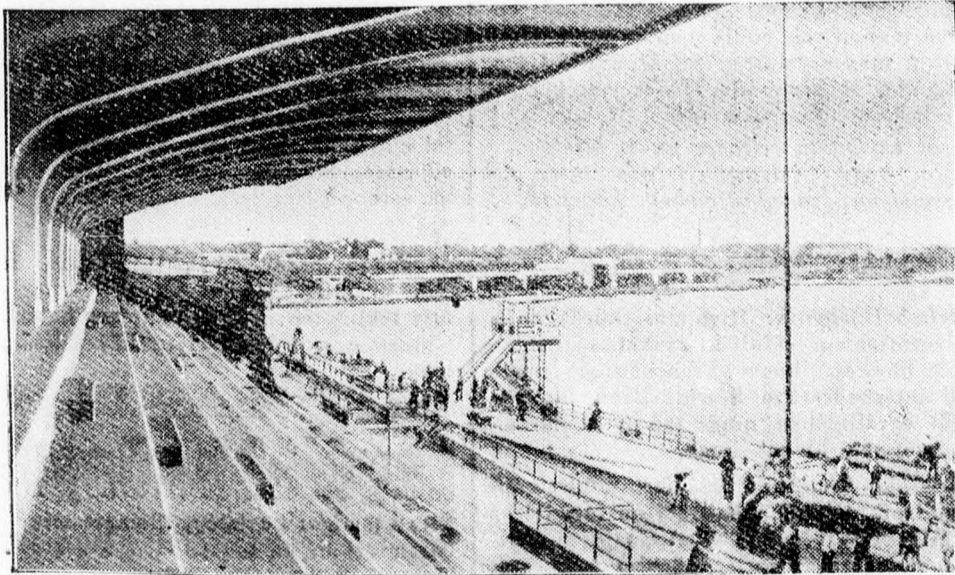
Ha egyszer valaki megírja a huszadik század harminc-as éveinek történetét, a bombavető repülőgépek, a tankok, felrobbantott spanyol hidak, összelőtt kínai városok, páncélos hadibajók és gázmaszkos gyermekek képei mellé tegye oda ezeket a nyári amatőr-képeket is. Hogy bizonyítsák: ennek a kornak (amit a rohamos fegyverkezés korának lehetne nevezni) az emberei békességet áhítottak és nyugalmat kerestek. S mosolyogni tudtak patak parton, zuhatag előtt, szikla tetején, hegy ormán, erdő mélyén s szabad tűz körül ülve.

S ez a sok-sok amatőr-fényképen mosolygó arc ne emlékeztesse majd a jövő emberét arra, hogy tulajdonképpen alóaknázott, minden percében robbanásra kész szörnyűség mélység fölött mosolyogtak!

(H. Ö.)

Pályázati hirdelmény

A Szent Vincés Irgalmas Nővérek (Szeretet Leányai) romániai tartományának központja pályázatot hirdet egyik intézetének igazgató, sebész-főorvosi állására. Pályázhatnak keresztény orvosok, akik több évi sebész-klinikai okirattal is bizonyítható gyakorlattal rendelkeznek és orvosi gépek (röntgen, diatermia, rövid hullám, pantostat stb.) kezelési módját és az orvosi praxisban való alkalmazást kellőképpen ismerik. Javaldalmazás megegyezés szerint. Pályázat küldendő: Szent Vincés irgalmas nővérek tartományi főnöknőjéhez, Oradea (Nagyvárad), Strada Nogăli 5.

A milánói evezősversenyter új, óriási nézőhelye. A teljesen modern tribúnáról nagyszerű kilátás nyílik

HIREK

MAGYAR LAPOK Keresztény magyar napilap

Nagyvárad, Strada Regele Carolii. 5.

ELOFIZETESI ARAK: Belföldön: Egész évre 800, félévre 400 negyedévre 210, egy hóra 70 lei.
Magyarországon: Egész évre 30 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037
Telefon: 12-27.

Kolozsvári szerkesztő: **Dr. Sulyok István.**

Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.

LAURENTI BIBOROS HALÁLA. Vatikánvárosból jelentik: *Laurenti* Camillo biboros, a szertartások kongregációjának prefektusa szívizélhűdés következtében váratlanul elhunyt. A biboros haláláról haladéktalanul értesítették XI. Pius pápát, aki még Castel Gandolfo-ban tartózkodik.

Több tisztviselőt helyeztek át a bihari megyefőnökségről a szamosi királyi helytartósághoz. Nagyvárad. Saját tud. Megírtuk, hogy az új közigazgatási törvény határozatai értelmében felállított tartományfőnökségek tisztviselői karát az illető helytartóság hatáskörébe tartozó megyefőnökségek hivatalnokai kara közül választják ki. A szamosi tartomány kolozsvári központjába a nagyváradi megyefőnökségről eddig a következő főtisztviselőket és tisztviselőket helyezték át: Filip Juont, ideiglenesen a Szamos tartomány közigazgatási ügyosztályának vezetésével bízták meg; Michis Vasile a Szamos tartomány pénzügyi és könyvelési ügyosztályának főnöke lett. Ugyancsak Kolozsváron nyertek beosztást dr. Mangu Florián másodosztályú hivatalfőnök, Rogge Ladislau másodosztályú hivatalfőnök és könyvelő Isaiu Jon tisztviselő a Bihar megyei prefektúra sajtófőnöke, Pop Alexandru tisztviselő, Pop Mária asszony gépirónő.

HAZAÉRKEZTEK A KISANTANT REPÜLŐVERSENY GYŐZTESEI. Bucuresti. Saját tud. Csütörtökön délután leszállt a baneasai repülőtéren a Prágából jövő román repülőraj, Prágában ugyanis a Kisantant repülőversenyét már befejezték. A verseny győztese *Lindner* mérnök, nem érkezhett meg a repülőrajjal együtt, mert motorhiba következtében utközben elmaradt. A repülőrajt *Egon Nasta*, a F. A. R. R. vezértitkára üdvözölte a baneasai repülőtéren.

Gyimesvölgyében névváltoztatással más választ anyakönyvvel a jegyző, ha a katolikus szülő neve románhangzú, vagy valamelyik őse nem volt katolikus. Csikszereida. Saját tud. Gyimesvölgyének három községéből: Gyimesfelsőlokról, Gyimesközéplokról és Gyimesbükkről sok katolikus szülő panaszoja, hogy újszülött gyermekének nevét és vallását nem határozott bejelentésnek megfelelően vezeti be az anyakönyvbe az anyakönyvvezető jegyző, hanem — különösen a szülő nevének románhangzú, vagy valamelyik őseinek más vallása esetén — vallás- és névváltoztatással, ami határozott törvénysértést képez és kimeríti a hivatalos hatalommal való visszaélést, valamint közokirathamisítás kritériumait. Csak Gyimesbük községben a múlt év folyamán husz, az idén már eddig huszonkét ilyen visszaélés történt. A szülők elhatározták, hogy egyelőre közigazgatási úton kéri a súlyos sérelem orvoslását és ha annak sem lenne eredménye, anyakönyvi kiigazítás esetleg bünvádi feljelentés útján szereznek érvényt törvényes jogaiknak.

LELEPLEZTEK KÖLCSÉY FERENC ÚJ SIREMLEKÉT. Budapestről jelentik: Csütörtökön délelőtt nagy ünnepség keretében leplezték le a magyarországi Szatmár-megyei Szatmárcsékén, *Kölcséy* Ferenc újjá épített siremlékét. A vasbetonból készült sirbaltába — amelynek újjáépítési költségeit magyarországi gyűjtésből fedezték — átszállították *Kölcséy* Ferenc, *Kölcséy* Adám és felesége hamvait. Az ünnepségeken a magyar kormány, valamint a magyarországi egyetemek is képviselték magukat, emellett számosan jelentek meg a *Kölcséy* család tagjai közül. A szoborleplezés alkalmával *dr. Kornis* Gyula mondott alkalmi beszédet.

Zürichi zárlat. Párizs 11.95, London 21.31, Newyork 44.62, Brüsszel 74.45, Milánó 33.22, Amszterdam 238.80, Berlin 177, Prága 15.24, Varsó 82.10, Belgrád 10, Bucuresti 325.

ESKÜVŐ. Dr. Péter Pál jegyző és Papp Magduska folyó hó 10-én este 7 órakor tartják esküvőjüket a várad-erlási plébánia templomban. Minden külön értesítés helyett.

Zakariás János egyházi főgondnok halála. Csikszereida. Saját tud. A vadregényes Gyimesvölgyének és katolikus társadalmának gyásza van: Gyimesközéplokon meghalt *Zakariás* János kereskedő, volt egyházi főgondnok, státusgyűlési tag, 65 éves korában, trombózisban. Az elhunyt mintaképe volt a szorgalmas, törekvő kereskedőnek. Példás és mintaszzerű katolikus életet élt és jó szívről, jószágról sok szegény tehetne tanu. Az egész Gyimesvölgy lakosságának osztatlan részvételével temették el. A gyászszertartást *Biró* Ferenc felsőkeresepes végezte *Gaal* Tamás esperes, *Antal* József gyimesfelsőloki és *György* Lajos gyimesbükki plébánosok segédletével. A gyászszertartást *Fazakas* István plébános mondott könnyekig megható beszédet és méltatta az elhalt *Zakariás* János érdemeit.

SÁRGA EGYLEIESEKET HOZNAK FORGALOMBA. Bucurestiből jelentik. A kormány 37 millió 608 ezer lejes rendkívüli hitelt nyitott meg a pénzügyminisztérium számára hogy ebből az összegből az 1938—39 év folyamán az állami pénzveredésen készülő pénztermékek előállítás költségeit fedezzék. A rendkívüli hitelt a rendelkezési alpból fedezik, amelyet az ezüst százalékok és a Mihály vajda képét viselő 20 leiesek visszavonásából teremtették. A pénzügyminisztériumot felhatalmazták, hogy ugyanezen rendelkezési alpból ötmillió leit irányozzanak elő azon ezüst százalékok, valamint 20 leiesek beváltására, amelyeket nem jelentettek be a kellő időben. A Mihály vajda képét viselő 20 leiesek feldolgozásából származó sárgafémet 1 leiesek verésére fogják felhasználni.

A zilahi Wesselényi Kollegium tudatja, hogy a tanítás szeptember 16-án kezdődik.

Strassburgban lesz az idei Nemzetközi Újságíró Kongresszus. Régi szokás, hogy a nemzetközi újságíró kongresszust minden évben más városban tartják meg. Az idén az első tervek szerint Marokkóban lett volna a nemzetközi újságírókongresszus, de a kedvezőtlen viszonyok miatt ezt a tervet elvetették s a végleges megállapítás szerint a kongresszust szeptember 28 és október 2. között Strassburgban tartják meg. Így a világ minden részéről oda összeseregülő újságíróknak módjukban lesz megismerni az ősrégi s a rajnai hajózás történetében is nagy szerepet játszó várost.

Végezték a román-cesh katonai sportversenyek. Szatmár. Saját tud. A szatmári lőtéren megrendezett román-cesh katonai sportversenyek csütörtökön végetértek. A versenyeken a cseh vendégek nagyon szép eredményeket értek el. A tiszti célú verseny összes első díjait megnyerték, míg az atlétikai, legénységi löversenyeken, valamint az atlétikai számokban a román hadsereg szatmári tagjai nyertek. A pontoránny 3734:2524.50 Románia javára. Egyébként a román-cesh katonai sportversenyek szép sikerén felbuzdulva *Papadopol* Constantin tábornok kijelentette, hogy a katonai futballcsapatok részére kupamérkőzést ír ki, amelyben a szatmári, nagyváradi, nagykarolyi és a dési katonai futballcsapatok vesznek részt.

Felvétel a kolozsvári színházi stúdióba. A kolozsvári színházi stúdió felvételi vizsgáját az idén szeptember 12-én, hétfőn délelőtt 10 órakor tartják meg. Érdeklődőknek felvilágosítást ad *Hetényi* Elemér délután 6—7 óra között a színháznál. (Levél cím: Cluj, Teatrul Davila.)

Nyolevanezer leies váltót hamisított — egyévi elzárásra ítélték. Csikszereida. Saját tud. *Edelstein* Emil marosvásárhelyi fakereskedő elsőrendű hitelképes kereskedőnek a nevét ráhamisította egy váltóra és az egyik gyergyószentmiklósi bankból 1934. év folyamán nyolevanezer leit vett fel. A váltó megújításánál a hamisítás kiderült és büntügyi eljárás indult *Edelstein* ellen. A törvényszék egyévi elzárásra, ötezer leiből pénzbüntetésre ítélte a váltóhamisító fakereskedőt.

Új könyv!
P. Trefán Leonárd:
Mosolygó tájak

A kiváló hírszerkesztő és író művészi írásainak egy újabb gyűjteménye. Ára 30 lei és 15 lei portó.

Feljegyzések

Ismeretes az a peres eljárás, amely a közoktatásügyi minisztérium és a tanári római katolikus egyházköztség, mint iskolafenntartó között indult meg az iskola magyar tannyelvé miatt. A minisztérium azt követelte, hogy az iskolafenntartó vezesse be a német tanítási nyelvet.

A peres eljárás folyamán a bíróság megállapította, hogy a rendelet törvénytelen, de mivel kormányzati tény, magasabb államérdek, a bíróság nem semmisítheti meg.

*A zilahi tanfelügyelőség még az idei tanév kezdete előtt csendőri karhatalommal bezáratta az iskolát. A tanári római katolikus egyházköztség a kisebbségi statutumok megjelenése után két ízben is kérvénnyel fordult *Dragomir* Silviu kisebbségi kormánybiztoshoz az iskola érdekében. A kérvényben kifejtették, hogy az iskolafenntartó egyházköztség egyhangulag a magyar tannyelvet követeli és ez még a tanügyi hatóságok megállapítása szerint is teljesen megfelel a való helyzetnek, mert a tanári hivelnk közül senki sem beszél svábul, annál kevésbbé németül.*

*A tanügyi hatóságok nem várták meg *Silviu* *Dragomir* kisebbségi kormánybiztos választ, hanem az iskolát bezárták. Az iskolafenntartó egyházköztség ismételtén kérte, hogy kérésüket az alkotmánytörvény, a magánoktatási törvény és a kisebbségi statutumok világos rendelkezései alapján teljesítsék.*

Ezen jogalapok közül legelőnkebben él emlékezetünkben a kisebbségi statutum. Az első cikk foglalkozik az iskolák kérdésével. Pontosan így szól: „Román állampolgárok — nyelvi faji és valláskülönbség nélkül — jogosan létesíthetnek, vezethetnek és igazgathatnak az állam felügyelése alatt iskolákat vagy vallásos kulturintézményeket az illető kisebbségi nyelven a magánoktatási törvény rendelkezései alapján.”

A helyzet világos. Tanádon senki sem akar német tanítási nyelvet. A törvények határozottan megállapítják a magyar tannyelv jogosultságát. A kisebbségi kormánybiztoság intézkedésének kell e lehetetlen helyzetben rendet teremteni. P. I.

SIKKASZTOTT, ELITELTEK, ÁLLAST SZERZETT ÉS UJBÓL SIKKASZTOTT A KOMORZÁNI VÉGREHAJTÓ. Szatmárról jelenti saját tudósítónk. A komorzáni körjegyzőség területén a lakosság részéről egyre gyakrabban hangzott el amiatt panasz, hogy kifizetett és nyugtázott adókat követelnek rajtuk. A vitás összegekről szóló nyugtákat a jegyzőségen felülvizsgálták és megállapították, hogy azok silány hamisítványok. A vizsgálat folyamán kiderült, hogy *Voicu Ioan* jegyzőségi végrehajtó szedte be hamis nyugták ellenében a pénzt, amelyet a saját céljaira használt fel. *Voicu*, amikor tettének felfedezéséről értesült, megszökött és a hivatalos pénzből három ezer leit magával vitt. A hatóságok körrőz levelet adtak ki ellene, amelynek alapján a bucuresti rendőrség a sikkasztó végrehajtót, letartóztatta. *Voicu* kihallgatása során elmondta, hogy évekkal ezelőtt a szatmármegyei *Hidegkuti* községben, mint adóhivatali főnök teljesített szolgálatot, 1931-ben elsikkasztotta a nyugdíjakat, amiért a törvényszék hat hónapi fogházra ítélte. Hogy a hatóságok ne találják meg, nevet változtatott. A komorzáni jegyzőséghez került, ahol mostanáig dolgozott. A megtévedt tisztviselőt átkísérték a szatmári ügyészségre.

Temetések. *Costa* Julianna 44 éves korában Tarján községben meghalt. Temetése szeptember 9-én volt. — *Ózvegy* *Jakab* Mihályné 69 éves korában Nagyváradon meghalt. Temetése szeptember 10-én délután 3 órakor lesz a Szent Jeremiás-utca 7. számú házban levő lakásából a Váradelencei sírkertbe. — *Scurta* Gheorghe a biharmegyei közpórházban 74 éves korában elhunyt. Temetése szeptember 9-én volt. (Caritas.)

Auer Károly 82 éves korában Nagyváradon meghalt. Temetése szombaton délután 5 órakor lesz a *Haller-kápolnából*. (Erdélyi „Concordia.”)

Halálozás. Temesváron elhunyt Meiszner Vilmos városi kőztisztviselő. Meiszner annakidején a helybéli sütőipar egyik vezető embere volt. Kora ifjúságától fogva igazi művészlélekkel hódolt a művészeteknek, főleg a zenének s maga is hosszú ideig a székesegyházi zenekarban, majd utóbb a gyárvárosi egyházi zenekarban működött közre, mint elsőhegedős. Kiterjedt család gyászolja.

Csik megyébe is elérkezett a közegészségügyi „felkészültség”. Csikszereida. Saját tud. Az országos egészségügyi mozgalom falusi „felkészültségi” fűrdő és Röntgen készülékeivel járják az országot minden részét az általános közegészségügyi megújítás céljából. Egy ilyen bizottság Csikba is érkezett és megkezdte munkáját a székely lakosság nagy érdeklődésével, amelyet a szokatlan eljárás vált ki legnagyobb részben. A körvizsgák vizsgálataira hívják a tüdő- és más fertőző betegségeket, akiket a bizottság tagjai a legkorszerűbb módon vizsgálják meg és orvosi utasításokkal sőt gyógyszerrel is ellátnak. Ha szükséges, nyomban megfűrdetik a rászorulókat s ha kell, hajnyírás és más uton is fertőtlenítik őket. Szerencsére erre a Székelyföldön nincs szükség. A bizottság tagjai a legnagyobb megelégedés hangján emlékeznek meg az egészséges falvak és lakosság tisztaságáról és az egészségügy fejlettségéről.

MEGSZIGORÍTOTTÁK A HATARSZÉLI VALUTAELLENŐRZÉST. Bucurestiből jelentik: A jegybank megkeresésére a pénzügyminiszter a határszéli valutaellenőrzést megszigorította. A „Tempo” értesülése szerint, az összes vámhivatalok kövrendeletet kaptak azzal, hogy a vámviselők pontosan számolják meg: hány bankjegyet visznek magukkal az utasok.

OKTÓBER ELSEJÉIG FEL KELL SZERELNI A MALMOKAT ÖNMŰKÖDŐ MERLEGEKKEL. Kolozsvár. Saját tud. A pénzügyminisztérium rendelete értelmében október elsején jár le a végső határideje annak, hogy a kereskedelmi malmokat tetszés szerint választott önműködő mérlegekkel szereljék fel. A pénzügyminisztérium most újabb leirattal hívta fel a pénzügyigazgatóságok figyelmét korábbi rendeletek alkalmazásának betartására. Hír szerint a malmosok emlékiratban akarják kérni a pénzügyminisztertől a határidő meghosszabbítását.

Csikszereida város üzleteiből eltűnt a kristály- és porcukor. Csikszereida. Saját tud. Néhány nap óta eltűnt a város üzleteiből a kristály- és porcukor. Kockacukrot is csak korlátozott mennyiségben lehet kapni. A kereskedők nagyon bizonytalan indoklással válaszolnak arra a kérdésre, miért nem lehet kellő mennyiségben cukrot kapni? Azt mondják, hogy az ország cukorkészletét már felemésztette a fogyasztóközönség és a Csehszlovákiából importálandó cukormennyiség még nem érkezett meg. Mondanunk sem kell, hogy ez a cukorhiány éppen az őszi befűzés idején súlyosan érinti a kisemberek háztartásait és sürgős intézkedésre van szükség annak megállapítására, nincs-e szó esetleg üzleti spekulációról.

TÜZVÉSZ MARTALÉKA LETT EGY FRANCIA HAJÓ A JAPÁN VIZEKEN. Tokióból jelentik: A „Claude Chappe” nevű francia hajón tűz ütött ki. A hajó szeptember 4-én futott ki Haifongból Szajgon irányába. A Paracels szigetek környékéről leadott japán híradás szerint attól lehet tartani, hogy a hajó személyzete, 140 utasa, köztük kilenc francia tiszt és 60 katona odavesztek.

Szatmármegyey gépkocsit embert gázolt Maramaros megyében. Szatmár. Saját tud. Az itteni hatóságokhoz érkezett jelentés szerint a 155. rendszámú szatmári gépkocsi a maramaroszói Kabolacsárd közelében, egy székér kikerülése alkalmával, elütötte Pal Stefan casuti őrt, akit reménytelen állapotban beszállították a szigeti kórházba. A gépkocsi dr. Katona Sándor szénvárosi gyáros tulajdona. A járműt gazdájától Pop Gheorghe sofőr kölcsönkérte, hogy Maramaroszban lakó rokonait meglátogassa. A családot, ahol vendégségben volt, kirándulni vitte, amikor a szerencsétlenség megtörtént. Popot a rendőrség letartóztatta.

HÁROM MUNKÁS ELSZÖKÖTT A GYERGYÓUFALVI „VIA” KŐBÁNYA ÖTEZER LEI ÉRTEKŰ MUNKÁSSZERSZÁMAIVAL. Csikszereida. Saját tudósítónktól. A gyergyóufalvi „Via” kőbánya három munkása: Nicu Saniston, Naduleanu Ioan és Naduleanu Gheorghe, tulcemegei napszámok, egyik éjszaka megszöktek és magukkal vitték a vállalat ötezer lei értékű munkásszerszámait. A csendőrség a legerélyesebb nyomozást vezette be a szökött munkások kézrekerítésére.

Ford megvásárolja Ujguinea egy részét. Port Monesbyből jelentik: Ford, az autókirály, mint tudjuk, arra törekszik, hogy detroiti üzemeit saját kezelésében álló gumitelepéről lássa el nyersanyaggal. E célból már régebben hatalmas gumültetvényeket létesített Venezuela dél-amerikai átlamban. Mint most Hollandiából jelentik, Ford ajánlatot tett Ujguinea szigetének egy déli partvidéken elterülő, majdnem teljesen lakatlan sáv megvételére vagy bérletére, hogy ott szintén kaucsuk- és gumitermelést kezdjen. Mivel a sziget szőbenlevő része ausztráliai őrszék terület, Fordnak Camberrához kellett fordulnia ajánlatával s ott állítólag csak egy kikötést tettek megállapították az alkalmazandó embertömegek számarányos felosztását állampolgárságukra nézve. A hírek szerint angolokon kívül csak nyolc százalék idegen alkalmazható az újguineai telepeken.

Nagy tűz egy bánffyhungyadi gazdaságban. Kolozsvár. Saját tudósítónktól. Hatalmas tűz pusztított tegnap a megyei Bánffyhungyadi községben. Eddig még ismeretlen okokból kigyulladt Pipos Ioan gazdálkodó felhalmozott körülbelül 100 szekérre tehető szalma és 35 szekérnyi szénállománya. A tüzet több órai megfeszített munka után a bánffyhungyadi tűzoltóknak sikerült eloltani. A kár meghaladja a 200 ezer leit. A tűz okának kiderítésére megindult a vizsgálat.

Rp.

A köhögés a fertőző-betegségek terjesztője

*

A köhögés szezonja ősztől tavaszig tart s legalább minden második ember keresztül esik rajta. Azok közé a betegségek közé tartozik, melyekkel nem szokás különösebben törődni. Ilyenek, amint tudjuk, a főfájás és fogfájás is, melyek ellen beveszünk ugyan egy aszpirint, vagy valami más fájdalomcsillapítót, de távol áll tőlünk még a gondolata is annak, hogy akár egyiket, akár másikat betegségnak tartjuk.

Igy vagyunk a köhögéssel is. Ha valaki meghűl, hát köhög. Ha elműlik a hűlés, elmarad a köhögés is. Köhögéssel orvoshoz menni nem igen szokás. Rendszerint otthon kuruzsolják egymást és magukat az emberek.

A több-kevesebb sikerrel alkalmazott köhögés elleni háziszereknek egész gyűjteménye van. Még gyerekkorunkból emlékezhetünk a cukorporral elkevert nyers tojás-sárgájára, a mézbe áztatott fekete retekre, a reteklében oldott kandisborsra, a kénporral meghintett forró mézre. Már kevésbbé kellemes emlékeink fűződnek a keserű dióhéjfézethez s a pemetfű teahez. A köhögés rendszerint elműl; lehet magától, lehet a jó medicinától, melyre úgy emlékszünk mindig vissza, mint valami csodaszerrre.

A legtöbb köhögés meghűlés következménye s kiváltja a légzőszervek hurutja által termelt váladék.

A köhögő vagy köhögésre hajlamos ember kerüljön mindent, ami légzőszerveit izgathatja, mert ezek nyugalma a gyógyulás legfőbb feltétele. Ártalmas a nyitott szájjal való légzés és a sok beszéd. A dohányzás pedig a légzőszerveknek valószínűleg a legveszélyesebb károsítója. — A nagyvárosok porral, füsttel telített levegője is igen ártalmas a légzőszervekre, annyira, hogy nem egyszer a gyógyulás lekérdőjeztethetetlen akadálya. Ilyenkor a beteget föltétlenül pormentes, tiszta levegőre kell vinni.

Sohasem tudhatjuk, hogy egy mákacs, hosszan elhúzódó köhögésnek háttérében mi van, ezért föltétlenül vizsgáltsuk meg magunkat orvossal. Az orvosi vizsgálat egyrészt megnyugtat, másrészt a gyógyuláshoz segít.

A köhögés, mint a fertőző betegségek terjesztője, is figyelmet érdemel. A nátha influenza s nem utolsósorban a tuberkulózis, köhögés által terjeszthető és igen könnyen átvihető embertársainkra.

Ugy a magunk, mint mások köhögésével szemben legyünk óvatosak. Óvatosságunk kétszeresen indokolt, ha gyerekekről van szó. Vigyázzunk magunkra, hogy meg ne fázzunk, ezért öltözködjünk célszerűen. A fertőzés mindenütt kísért. Ellene csak úgy védekezhetünk, ha jól öltözködünk, jól táplálkozunk és higiénikusan élünk.

TURISZTIKA

25 százalékos kedvezményt kapnak a turista egyesületek tagjai a menedékházakban, Kolozsvár. Saját tud. A fővárosi Turista Szövetség még kora tavasszal felkérte az affiliált turistaegyesületeket, hogy egymásközött viszonyossági alapon a turistaházakban tagjaik részére nyújtsanak kedvezményt. Hosszas tárgyalások eredményeképpen a turista egyesületek között megegyezés jött létre, amely szerint ezeknek tagjai a turista egyesületek menedékházában 25 százalékos kedvezményt élveznek. A Turista Szövetség 10 lei értékű bélyegeket bocsátott ki, amelynek a turista igazolványba való beragasztása biztosítja ezt a kedvezményt.

Nemzeti ünnep albániában. Abból az alkalomból, hogy Achmed Zogut tíz évvel ezelőtt proklamálták albánia királyává, Tiránában nagy nemzeti ünnepet rendeztek, amelyen az albán földművesek nemzeti táncokat lejátszottak a királyi palota lótti téren.

A közigazgatási tábla visszahelyezte állásába a szatmári városi főmérnököt

Szatmár. Saját tud. Néhány hónappal ezelőtt Szatmár város delegált polgármestere, a fegyelmi eljárás mellőzésével, elbocsájtotta állásából Goschi Máttyás városi főmérnököt. Az elbocsátó határozatot a polgármester azzal indokolta, hogy a főmérnök külföldi utazásához nem kért engedélyt. Goschi Máttyás a polgármester határozata ellen a kolozsvári közigazgatási bírósághoz fellebbezett. A bíróság megállapította, hogy a mérnökök a közmunkaügyi minisztérium hatáskörébe tartoznak, tehát a polgármesternek a fegyelmi eljárás nélkül nem volt jogában elbocsátani Goschi főmérnököt. A tábla elrendelte, hogy a város a főmérnököt helyezze vissza állásába.

Óriási érdeklődés a Ferencváros-Slavia kupadöntő mérkőzése iránt

Budapestről jelentik: A Ferencváros-Slavia vasárnapi kupadöntője iránt olyan szokatlanul nagy az érdeklődés, hogy a Ferencváros vezetősége kénytelen volt két pót-tribünt építtetni és így sikerült még néhány ezer ülőhelyet biztosítani. A jegyeket már annyira elkapkodták, hogy a rendezőség csak azokat a fenntartott helyeket biztosítja, amelyeket már péntek délig lefoglaltak, a többi eladja a jelentkezőknek. Bár a döntőnek a Ferencváros a favoritja, budapesti körökben mégis tartózkodnak a tulzolt reményektől és rossz kabalának tartják, hogy még eddig nem fordult elő, hogy egy csapat háromszor nyert volna Közép Európa kupát, vagy kétszer egymásután, ami a Ferencvárossal történne, ha megnyerné a vasárnapi mérkőzést. Viszont számos esetben megtörtént, hogy az idegen pályán győző kupacsapat saját otthonában elvesztette a mérkőzést.

Schütz Antal művei:

Az örökkévalóság

Füzve 145 lei.

Azok a klasszikusan szép előadások, amelyeket a kiváló hittudós és bölcselő az örökkévalóság problémáiról a budapesti egyetemen tartott.

ORSEG

Füzve 145 lei.

A nagynevű tudós szerző mélyenjáró tanulmányai és cikkei a keresztényiség felbecsülhetetlen értékeinek megőrzéséről és ápolásáról.

KRISZTUS

Amatőrkiadásban 180 lei

Ez a könyv új perspektívákba állított régi igazságokkal azt mutatja meg, hogy a nagy, elméleti és gyakorlati létkérdések egyetlen megoldása: Krisztus.

Isten a történelemben

Füzve 130 lei

A „honnan, hová, miért, hogyan” kérdésekre ad feleletet ez a könyv az Örök Bölcsesség szerint, a katolikus igazságot valló tudományos felfogással.

A házasság

Amatőrkiadásban 110 lei

Ez a könyv azt mutatja meg, hogy egyedül a katolikus házassági szemlény képviseli az igazi életigényeket és értékeket.

RÁDIO

VASÁRNAP, SZEPTEMBER 11.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, 9.50 Istentisztelet közvetítése, 13.15 Híreknek adása, 13.25 Julea Vazul zenekara hangversenyének közvetítése. A hangverseny szünetében körülbelül 14.15 Híreknek adása, 15.30 Mezőgazdáknek szakkelődés, 17. Időszzerű anyagok, 17.17 Katonazene közvetítése, 19. Időszzerű anyagok, 19.17 A katonazene hangversenyének folytatása, 19.50 Sporthírek adása, 20 Spanyol lemezek, 20.40 Dima Lizette XVIII. századi dalokat énekel, 21 Hírek, 21.10 A Rádiózenekar hangversenyének közvetítése. Közreműködik Alexandrescu tenor, 22 Gramofonlemez, 22.15 A Rádiózenekar hangversenyének folytatása, a tenorénekes közreműködésével, 23 Sporthíreknek közlése, 23.15 Gramofonlemez, Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául.

Budapest I. 10.20 Hírek, 11-11.55 Református istentisztelet, Prédikál Ujlaky Ferenc, 12-13.15 Egyházi ének és szentbeszéd a Jézus Szíve templomból, 4 szentbeszédet P. Vid József S. J. mondja, 13.20 Pontos időjelzés, 13.30 Az Operaházi Zenekar, 14.05 „Egészségügyi Kalandárium”, 15. Lemezek, 16. Gazdáknek, 16.45 A 2. honvédegyezred zenekara, 17.30 „Szent István király szülővárosa”, Leopold Antal kanonok előadása, 18. Jazz, 18.30 „Nagytrófi Kelemen”, Elbeszélés, 19. Cigányzene, 19.45 A Ferencváros-Slavia labdarugómérkőzés II. félidőjének közvetítése, Lemzfelvétel, 20.40 Énekszámok, 21.10 „Marika”, Vigjáték, 22.50 Hírek, 23.10 A rádió szalonzenekara, 24.00 Cigányzene, 1.05 Hírek külföldi magyarok számára.

HÉTFŐ, SZEPTEMBER 12.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, 13. Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizuálisjelentés, 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása, 13.40 Gramofonlemez, 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó, 14.30 Gramofonlemez, 15. Hírek, 16.45 Előadás, 19. Időszzerű anyag, 19.15 Gramofonlemez, 19.50 Baum Miklós énekel, Brahms: Királynő, Diaz: Benvenuto, ária, Rossini: A sevilla borbély, ária, Kiriac, Népdal, 20.30 A Rádiózenekar hangversenyének közvetítése, 21.35 A Metzner vonosnégyes játéka, Kienzl: C-moll négyes, 22.10 Volanescu Felicia román dalokat énekel, 22.30 Hírek, 22.45 Vendéglői zene közvetítése. Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána Köz-emények

Budapest I. 7.45 Torna, Utána: Gramofon, 8.20 Étrend, 11 Hírek, 11.20 és 11.45 Felolvasás, 12.10 Vízjelzőszolgálat, 13. Déli harangszó, 13.05 Szalonötös, 13.30 Hírek, 14.20 Pontos időjelzés, 14.30 Cigányzene, 15.35 Hírek, 16. Árfolyamhírek, 17.15 Diákféltóra, 17.45 Pontos időjelzés, 18. „Buza, magyar luza”, Előadás, 18.30 Weiss Manfréd gyári dalkör, 19.10 „Ismeretlen műemlékek az Alföldön”, Felolvasás, 19.40 Zongora-hangverseny, 20.15 Hírek szlovák nyelven, 20.25 Operaházi Zenekar, 21.50 Hírek, 22.10 Cigányzene, 23. Időjárásjelentés, 23.05 Hanglemezek, 23.45 Angol nyelvű előadás, 24 Hírek angol és francia nyelven, 24.10 Tánclémezek, 1.05 Hírek külföldi magyarok számára.

KEDD, SZEPTEMBER 13.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, 13. Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizuálisjelentés, 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása, 13.40 Gramofonlemez, 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó, 14.30 Gramofonlemez, 15. Hírek, 16.45 Előadás, 19. Műszaki üzenetek, 19.17 Gramofonlemez, 19.55 Híres énekesnők lemezei, 20.20 Forescu énekes hangverseny, 21.05 A Rádiózenekar hangversenyének közvetítése, melynek műsora a következő: Brahms: II. szimfónia, Utána: Felolvasás, Majd: Mihailevici: Román capriccio, Strauss R.: Don Juan, 22.30 Hírek, 22.45 Vendéglői zene, Majd Hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna, Utána: Gramofon, 8.20 Étrend, 11 Hírek, 11.20 és 11.45 Felolvasás, 12.10 Vízjelzőszolgálat, 13. Déli harangszó, 13.05 Cigányzene, 13.30 Hírek, 14.20 Pontos időjelzés, 14.30 Rendőrzeenekar, 15.35 Hírek, 16. Árfolyamhírek, 17.10 Asszonyok tanácsadója, 17.45 Pontos időjelzés, 18. Tánclémezek, 19. „Kazinczy fogsága”, 19.30 Fuvolaszámok, 19.50 „A hadi rádió szerepe a jövő háborújában”, Felolvasás, 20.20 A rádió szalonzenekara, 21.10 „A zésák”, Operett, 23.05 Hírek, 23.30 Cigányzene, 24 Hírek német és olasz nyelven, 24.10 Olasz nyelvű előadás, 1.05 Hírek külföldi magyarok számára.

SZERDA, SZEPTEMBER 14.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok, 13. Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizuálisjelentés, 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása, 13.40 Gramofonlemez, 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó, 14.30 Gramofonlemez, 15. Hírek, 16.45 Előadás, 19. Könyvek, 19.15 Mozartól lemezekkel, 20.20 Szórakoztató zene, 21. Felolvasás, 21.15 Chebat

Nadja zongorázik, 21.45 Kabarélemezek, 22.30 Hírek, 22.45 Kabarélemezek, 22.50 Hírek, Majd: Vendéglői zene, Utána: Hírek közvetítése külföldre német és francia nyelveken, Majd: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna, Utána: Gramofon, 8.20 Étrend, 11 Hírek, 11.20 és 11.45 Felolvasás, 12.10 Vízjelzőszolgálat, 13. Déli harangszó, 13.05 Faragó Ibolya zongorázik, 13.45 Hírek, 14. Hanglemezek, 14.20 Pontos időjelzés, 15.35 Hírek, 16. Árfolyamhírek, 17.15 Diákféltóra, 17.45 Pontos időjelzés, 18. „A mai Portugália”, Előadás, 18.30 Hárfaszámok, 18.50 „A hatóság és a lakosság együttműködése a légoltalom terén”, Előadás, 19.10 Cigányzene, 20.05 Rákosi Viktor elbeszélései, 20.30 Két kisopera, 21.40 Külügyi negyedóra, 22.45 Hírek, 23.10 A rádió szalonzenekara, 24 Hírek angol és francia nyelven, 24.10 Jazz, 1.05 Hírek külföldi magyarok számára.

CSÜTÖRTÖK, SZEPTEMBER 15.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, 13. Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizuálisjelentés, 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása, 13.40 Gramofonlemez, 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó, 14.30 Gramofonlemez, 15. Hírek, 16.45 Előadás, 19. Tánclémezek, 20.10 Savagian Arax örmény dalokat énekel, 20.35 Kiazin Gergely mandolinművész, Galperni LLucian éneklőfűrésztákos és Stiplosek Gilli havajigítárművész, 21.15 A Rádiózenekar hangversenyének közvetítése Lupescu énekes közreműködésével, 22.30 Hírek, 22.45 Vendéglői zene, Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául.

Budapest I. 7.45 Torna, Utána: Gramofon, 8.20 Étrend, 11 Hírek, 11.20 és 11.45 Felolvasás, 12.10 Vízjelzőszolgálat, 13. Déli harangszó, 13.05 A rádió szalonzenekara, 13.30 Hírek, 14.20 Pontos időjelzés, 14.30 Cigányzene, 15.35 Hírek, 16. Árfolyamhírek, 17.15 „Butorgondok”, Előadás, 17.45 Pontos időjelzés, 18. „Az új Impérium Romanum”, Felolvasás, 18.30 Hubay-lemezek, 19.05 „Utazás a Csád tavon”, 19.40 Zongoraszámok, 20.15 Hírek szlovák nyelven, 20.25 Hanglemezek, 21.15 Gazdáknek, 21.35 Versek, 22 Hírek, 22.20 Állástalan Zenészek Szimfónikus Zenekara, 23. Időjárásjelentés, 23.45 Cigányzene, 24 Hírek német és olasz nyelven, 1.05 Hírek külföldi magyarok számára.

PÉNTEK, SZEPTEMBER 16.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, 13. Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizuálisjelentés, 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása, 13.40 Gramofonlemez, 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó, 14.30 Gramofonlemez, 15. Hírek, 16.45 Előadás, 19. Időszzerű anyag, 19.17 Orgona- és csellólemez, 19.45 Felolvasás, 20. Gramofonlemez, 20.40 Felolvasás, 20.55 Massenot: Manon opera lemezen, Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául.

Budapest I. 7.45 Torna, Utána: Gramofon, 8.20 Étrend, 11 Hírek, 11.20 és 11.45 Felolvasás, 12.10 Vízjelzőszolgálat, 13. Déli harangszó, 13.05 Balalajka-zene, 13.30 Hírek, 14.20 Pontos időjelzés, 14.30 Beszkárt-zenekar, 15.35 Hírek, 16. Árfolyamhírek, 17.15 Diákféltóra, 17.45 Pontos időjelzés, 18. Munkásféltóra, 18.30 Gordonkaszámok, 19. Sporthíreknek adása, 19.10 A rádió szalonzenekara, 19.30 Előadás a cseh-magyar válogatott labdarugómérkőzésről, 20.10 „A Szentföld és a magyar szentföld”, Zadravec István tábori püspök előadása, 20.40 Cigányzene, 21.40 Hírek, 22 Finn-est, 23. Időjárásjelentés, 23.05 Hanglemezek, 24 Hírek angol és francia nyelven, 24.10 Jazz, 1.05 Hírek külföldi magyarok számára.

SZOMBAT, SZEPTEMBER 17.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, 13. Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizuálisjelentés, 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása, 13.40 Gramofonlemez, 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó, 14.30 Gramofonlemez, 15. Hírek, 16.45 Előadás, 19. Katonazene, 20. Felolvasás, 20.15 Filmlémezek, 20.40 Tassian Serban olasz dalokat énekel, De Curtis: Dal és ábránd, Billi: Tücsökdal, Brogi: Velencei látomás, Tosti: Marechiaro, De Lucia: Középkori szerenád, 21. Üzenetek, 21.15 A Kis rádiózenekar hangversenyének folytatása, 22.30 Hírek, 22.45 Vendéglői zene, Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna, Utána: Gramofon, 8.20 Étrend, 11 Hírek, 11.20 és 11.45 Felolvasás, 12.10 Vízjelzőszolgálat, 13. Déli harangszó, 13.05 Pethő Imréné és Sztáray Márton énekelnek zongorakísérettel, 13.30 Hírek, 14.20 Pontos időjelzés, 14.30 Hanglemezek, 15.35 Hírek, 16. Árfolyamhírek, 17.15 „A láthatatlan királyfi”, Mese, 17.45 Pontos időjelzés, 18. Mit üzen a rádió? 18.30 Cigányzene, 19.30 Csernufa és martinofon, Két különleges hansen bemutatása, 20. „Fráter Baldizsár”, 20.25 A rádió szalonzenekara, 21.20 „Barberine”, Vigjáték három felvonásban, 22.50 Hírek, 23.15 Jazzhármas, 24 Hírek német és olasz nyelven, 24.10 Cigányzene, 1.05 Hírek külföldi magyarok számára.

LEGUJABB

Sulyosabbra fordult dr. Vorbuchner Adolf gyulafehérvári megyéspüspök betegsége

A püspököt gyógykezelés céljából Bécsbe szállították

Gyulafehérvár. Saját tud. Amint már jelentettük Vorbuchner Adolf dr. gyulafehérvári megyéspüspök szívburokgyulladásban megbetegedett. A főpásztor betegágyához több kiváló bécsi orvos tanár érkezett, akik a megyéspüspök állapotát nagyon súlyosnak találták. Az orvosok a megtartott consilium után közölték, hogy Vorbuchner Adolf dr. megyéspüspöknek két esztendőig tartózkodnia kell minden szellemi munkától, így természetesen

az egyházmegyei ügyeinek irányításában sem vehet részt. A orvosok egyszersmind közölték azt is, hogy a főpászornak legelőszérűbb lenne hosszabb ideig Bécsben kezeltenie magát. Vorbuchner Adolf dr. orvosainak tanácsát követve már el is utazott Bécsbe. A gyulafehérvári egyházmegye élére — értesülésünk szerint — a főpásztor hosszas betegsége miatt bizonytalan időre koadjutort neveznek ki.

A mährisch-ostraui események miatt egyre nő az izgalom Csehszlovákiában

A kormány az államügyészség főnökét küldte ki a történetek bevizsgálására. — A francia sajtó nagyjelentőségűnek tartja a csehszlovákiai nemzetiségek közös állásfoglalását

Prágából jelentik: A mährisch-ostraui eseményekkel kapcsolatban csütörtökön sem adtak ki hivatalos jelentést. A szudéta-német párt hivatalos lapját, a *Die Zeit* az ügyészség elkobozta azért, mert a lap közölte a mährisch-ostraui eseményeket. A mährisch-ostraui rendőrség közleményt adott ki, mely igyekszik az eset jelentőségét csökkenteni és eszerint nem sikerült semmi támpontot szerezni arról, hogy May képviselőt bántalmazták volna. Az orvosi látogatás ezzel szemben megállapítja, hogy a képviselő jobb vállán 15 centiméteres véraláfutás van, balterdén pedig horzsolásokat, ezenkívül ütéseket és daganatokat szenvedett. Hir

szerint Hodzsa miniszterelnök Kretschmar, az államügyészség főnökét Mährisch-Osttrauba küldte, hogy megejtse a vizsgálatot és annak alapján hozza meg intézkedéseit a kormány.

Ezekről az intézkedésekről függ, hogy a szudéta-németek hajlandók lesznek-e folytatni a tárgyalást, vagy sem.

A szudéta-németek ezenkívül követelik a Freinldauban letartóztatott és behörtönzött 82 szudéta-német azonnal szabadon bocsátását.

Elkobozták a Prágai Magyar Hírlap csütörtöki számát is.

Cseh tiltakozás az angol külügyminisztériumban a Times cikke miatt

Londonból jelentik: A Reuter iroda a külügyminisztérium közlése alapján megerősítik, hogy Masaryk cseh követ határozott lépést tett a külügyi hivatalban a *Times* javaslata miatt, mely a szudéta-német vidéknek Csehszlovákiától való elszakítására vonatkozott. A *Times* vezéréiként egyébként, mely a cseh határok módosítását ajánlotta, a legtöbb angol lap elítéli. A *Times* ennek ellenére pénteki számában újra hangoztatja, hogy nem szabad kizárni a lehetőségeket közül Csehszlovákia határainak felülvizsgálását sem. Az ideig-óráig tar-

tó megoldás nem ér semmit. Semmiféle megoldást nem szabad kizárni, mely alkalmas arra, hogy véget vessen az állandó surlódásnak, melybe a világ többi része is előbb-utóbb belebonyolódik.

Római jelentés szerint Ciano külügyminiszter csütörtök este megbeszélést folytatott a francia ügyvivővel. A megbeszélés tárgya kizárólag a szudéta-német kérdés körül forgott. Ciano annak a reményének adott kifejezést, hogy sikerült a kérdést békésen elintézni.

A rendőrség elejét vette egy nagyobbarányú összetűzésnek

A prágai baloldali sajtó hangoztatja, hogy a cseh kormány nem mehet tovább az engedékenységekben

Prágából jelentik: A cseh távirati iroda jelentése szerint csütörtök este Krumbaiban négyezer német gyűlt össze, valamennyien a szudéta-német párt tagjai. A tömeg hangosan kiáltozta: „Egy birodalom, egy nép, egy vezér”. „A birodalomhoz akarunk tartozni”. „Népszavazást kérünk”. A tömeg ezenkívül a zsidók ellen is tüntetett. A szudéta-német párt kerületi vezetője beszédet intézett a tömeghez, mely benyomult a rendőrség által lezárt Latron utcába, ahol nagyobb csoport ellenséges érzelmetű lakossal találkozott. A rendőrség idejében közbelépett és sikerült az összetűzést megakadályozni, Hecht Szaniszló nevű férfit ennek ellenére megverték a tüntetők. A késő esti órákban sikerült a rendet helyreállítani.

Prágából jelentik: A legelterjedtebb cseh folyóirat, a *Přítomost*, nagy feltűnést keltő hírt közöl *Peroutka*, a kiváló cseh publicista tollából. A cikkirő szerint a szudéta-német kérdés nemzetközi kérdéssé vált azáltal, hogy *Runciman Henleint* Hitlerhez küldötte. A németek — ugymond — nem fogják elfogadni az új cseh ajánlatot sem. A szudéta németek mindaddig nem lesznek megelégedve a kormány ajánlatával, amíg abban a hitben élnek, hogy ismét új terv következik. A cseh kormány gyökeresen meg kell változtatnia magatartását. Mivel a gyávaság nem vezetett eredményre, nincs más út, mint a bátorság. Meglátjuk, milyen messzire mehetünk el, ha nem akarunk háború nélkül megsemmi-

sülni. Ha valaki a jelenleg megszabott határon belül akar még valamit, annak meg kell kísérelnie, hogy háborúba sodorjon bennünket és magára árássa a további bonyodalmaikat.

Prázból jelentik: A francia sajtó fontos eseménynek minősíti a csehszlovákiai kisebbségek csütörtöki közös állásfoglalását. A cseh szempontokat védelmező lapok aggasztó körülményt látnak abban, hogy a kisebbségi pártok egyhangulag a federális állam létrehozása mellett foglaltak állást. A *Journal* a cseh államnak svájci módra való átalakításáról írva, helyesnek tartaná, hogy a szövetségi állam átalakított Csehszlovákiát, illetve az ott élő népek közösségét nyilvánítsák hivatalosan semlegesnek. Ezért a semlegességért a hatalmaknak közösen kellene majd jóállást vállalniok és ebből a célból össze kellene hívni azt a nemzetközi értekezletet, amelyről a külügyminisztériumban máris szó esik és amely értekezlet talán egyidőre biztosítaná az európai békét. A sajtó reméli, hogy sikerülni fog újra felvenni a prágai tárgyalások fonalát. Francia körökben általában úgy vélekednek, hogy a tárgyalások szudéta-német részről történt megszakítása csak taktikai fogás volt. A baloldali sajtó hangoztatja, hogy Prága nem mehet tovább az engedékenységekben, mivel máris igen messze ment. A *Petit Parisien* szerint Rómából mérsékletre intő barátságos figyelmeztetés érkezett Berlinbe.

Apróhirdetések

Egy szövevény 3 lel, vastagabb betűvel 4 lel. „Cim a kiadóban” további 10 lel. Allástkeresőknek 33 százalékos kedvezmény. — A legkisebb hirdetés d'ja 30 lel. — Az első szót minden esetben vastag betűvel ezedi a nyomda.

Lakás

4 szobás, földszintes, modern lakás november 1-re kiadó. Nagyvárad, Bulev. Regele Ferdinand 41.

2 szobás komfortos lakás november 1-re kiadó. — Nagyvárad, Ingusta-u. 26. szám.

Kiadó szép új 2 szoba, konyha. Havi 500 lel. vilány van. Telefon: 1612 Nagyvárad.

Jól fejni tudó keresztény tehenészt keresek. — Nagyvárad, Str. Vlaicu 33. szám

Kiadó utcai butorozott szoba magános nőnek. Nagyvárad, Str. Tichindeal 18-a.

Kiadó 1 kettő és egyszobás utcai lakás mellékelvisséggel november 1-től. Oradea, Str. Pasteur No. 37.

2 kis szoba azonnalra kiadó. Nagyvárad, Parcul Stefan cel Mare 19. szám.

Adás-vétel

Járó iskola nagyméretű, keményfából eladó. Nagyvárad, Str. Vilson-u. 9-a.

Jó állapotban evő fehér gyermek sportkocsi eladó. Lo-potka, Nagyvárad, Pia-a Creangă No. 5. (Szt. József-szanatorium mellett.

60x120

méretű csiszolt tükröt, megvételre keresek. — Nagyvárad, Str. Ioan Ciordas 38.

Eladó

egy Biedermayer kanapé és 4 fotel. Teiefon. 1612. szám. Nagyvárad.

Antik

szobabutor, darabonként is eladó és bronz éjjeliszekrény lámpa. Nagyvárad, II. Károly király-ut. 19. szám.

Munkácsy

Ecce Homo 1896. évi színes kép 124x94 mértben aranyozott rá-mában eladó. Nagyvárad, Str. Olteanu No. 26

Különféle

Finom

fehértanú varrást, javítást vállalom. Meghívásra házhöz megyek. Nagyvárad, Joan Ghica utca 24.

Nyolc

hetes szövevényfolyam kezdődik a Katalin-telepen. Szept. 15-től nov. 15-ig. Két és négy-nyüstös háziszövevények szövevést lehet megatnálni. Tandij 500 lel. Telefon: 1612. Nagyvárad.

Virágkertet bérbeadó Bucurestiben központi helyen, virágházakkal és földterülettel. Megkérdezések a bérlet feltételeire vonatkozóan a ajánlatok Oficiul Parohial Reformat-hoz, Bucuresti 2. Str. Stirbey Voda 9. sz. intéző-dök.